

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Toimintamuodon muutos

- Case Parturi-kampaamo X

Rissanen, Milla

2014 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Toimintamuodon muutos
- Case Parturi-kampaamo X

Milla Rissanen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2014

Rissanen, Milla

Toimintamuodon muutos - Case Parturi-kampaamo X

Vuosi 2014 Sivumäärä 47

Opinnäytetyön aiheena on toimintamuodon muuttaminen yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Toimeksiantajana toimi parturi-kampaamo X, joka halusi selvittää omalle toiminnalleen sopivimman yritysmuodon. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, onko yritysmuodon muuttaminen ajankohtaista yrityksessä, kuinka muutos vaikuttaisi yritykseen sekä mitkä asiat vaikuttavat toimintamuodon muuttamiseen.

Tutkimus toteutettiin tapaustutkimuksena. Tutkimusaineisto koostui parturi-kampaamo X:n tilinpäätöstietojen analysoinnista ja teemahaastatteluilta. Keskeisimpinä kirjallisina lähteinä opinnäytetyössä olivat verohallinto ja lait. Tutkimuksessa on tarkasteltu muutoksen vaikutuksia eri näkökulmista: perustaminen, hallinto, varojen nosto ja verotus, painottaen verotusta.

Toimintamuodon muuttaminen tuo toimintaan lisää byrokratiaa sekä rajoittaa varojen nostoa. Toisaalta osakeyhtiömuodossa yrittäjän vastuu on rajallisempaa. Toimintamuodon muuttaminen osakeyhtiöksi olisi järkevää verotuksellisesta näkökulmasta aikaisintaan siinä vaiheessa, kun yksityisliikkeen ansiotuloverotus nousee yli 20 prosenttiin, mikä parturi-kampaamo X:n kohdalla tarkoittaisi vähintään 30 000 euron vuosituloja.

Opinnäytetyössä esitetään case-yrityksen verolaskelmat molempien yritysmuotojen perusteella. Tutkimuksessa havaittiin, että parturi-kampaamo X:n kohdalla ei ole ajankohtaista vaihtaa yritysmuotoa. Opinnäytetyön lisäksi toimeksiantajalle on toimitettu tarkat verolaskelmat Excelissä. Niiden pohjalta hänen on helppo laatia uudet laskelmat tulevaisuudessa, jos yrityksen tulos kasvaa.

Rissanen, Milla

Converting a business from private entrepreneur into private limited company

Year	2014	Pages	47
------	------	-------	----

The topic of this thesis is the conversion of a business from private entrepreneur into private limited company. The thesis was commissioned by hair salon X, which hopes to identify the best form of company for its business. The aim was to determine whether the conversion of the form of the business would be appropriate for the company, how this conversion would affect the company and the issues that affect such conversions in general.

The research was carried out as a case study. The research material consisted of hair salon X's financial statements and theme interviews conducted with its owner and accountant. The main sources of contextual data for this thesis were laws and regulations concerning tax administration. In the thesis report the effects of conversion are examined from different perspectives: establishing the business, management, withdrawal funds and taxation, with an emphasis on taxation.

The conversion of the form of the business from private entrepreneur into private limited company increases the need for bureaucracy in the business and limits the withdrawal of funds. However, the entrepreneur's liability is more limited. From the taxation point of view the conversion would be wise when an entrepreneur's taxation on earned income increases over 20 percent, which means for the hair salon X at least 30 000 euro in earnings.

In the thesis report the tax calculations of hair salon X are shown in terms of both forms of company. The research concludes that it is not appropriate for hair salon X to change the form of its company. In addition to this thesis report, the client received detailed tax calculations. These calculations can easily be used as a base for new calculations in the future if the company's profit increases.

Keywords limited company, private entrepreneur, conversion of the form of a business

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Tausta ja tarkoitus.....	6
1.2	Työn rakenne	7
2	Toimialan kuvaus.....	8
3	Yritysmuodot.....	10
3.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	11
3.1.1	Perustaminen	12
3.1.2	Hallinto.....	12
3.1.3	Varojen nosto	13
3.1.4	Verotus	13
3.2	Osakeyhtiö.....	15
3.2.1	Perustaminen	15
3.2.2	Hallinto.....	17
3.2.3	Vastuunjako	19
3.2.4	Varojen nosto	20
3.2.5	Yhtiön verotus	21
3.2.6	Osakkaan verotus.....	21
3.3	Osakeyhtiön ja yksityisen elinkeinonharjoittajan erot	22
4	Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi	24
4.1	Jatkuvuus ja identiteetti	25
4.2	Verotus.....	26
4.3	Negatiivinen omapääoma toimintamuodon muutoksessa	27
4.4	Toimintamuodon muutoksen riskit ja kulut	28
5	Tutkimuksen toteutus	29
5.1	Tutkimusmenetelmät.....	29
5.2	Luotettavuuden arviointi	31
6	Case	31
6.1.1	Elinkeinoharjoittajan verolaskelmat	31
6.1.2	Osakeyhtiön verolaskelmat	36
6.1.3	Yhteenvedo	38
7	Johtopäätökset	40
	Lähteet	42
	Kuviot..	46
	Taulukot	47

1 Johdanto

Suomessa yrittäjä voi melko vapaasti valita yritysmuodon, jolla harjoittaa liiketoimintaa. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat kuitenkin monet asiat, kuten yrittäjien määrä, pääoman tarve sekä yrityksen toiminnan luonne. Moni aloittava yrittäjä aloittaa toimintansa yksityisenä elinkeinonharjoittajana, koska elinkeinotoiminnan aloittaminen on nopeinta ja yksinkertaista kyseisessä toimintamuodossa. Lisäksi se on hallinnollisesti kevyin verrattuna muihin yritysmuotoihin. Kasvun myötä voi elinkeinonharjoittajalle kuitenkin tulla ajankohtaiseksi toimintamuodon muuttaminen. Syinä toimintamuodon muutokseen voivat olla muun muassa kumppanin mukaan ottaminen, riskin rajoittaminen tai pienemmän verotuksen tavoittelu.

Toimintamuodon muuttaminen yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi ei välttämättä ole järkevää, jos tavoitteena on ainoastaan pienemmän verotuksen tavoittelu, eikä saatu hyöty ole kovin suuri. Pienillä osakeyhtiöillä on riskinsä tulla verotetuksi elinkeinonharjoittajana, jos verottaja sivuuttaa osakeyhtiön ja katsoo siitä saadun tuoton olevan todellisuudessa elinkeinonharjoittajan työpanokseen perustuvaa tuloa. Lisäksi verotus muuttuu lähes vuosittain. Vaikkakin viime vuosina yhteisöveroa on laskettu useampaan kertaan ja vastaavasti ansiotuloverotusta on kiristetty.

Vallitsevana trendinä pienyrityksissä on tällä hetkellä harjoittaa liiketoimintaa osakeyhtiönä (Asianajotoimisto Talviaro 2010). Vuoden 2013 lopulla kaupparekisterissä on ollut yhteensä noin 584 000 yritystä, joista 242 363 on ollut osakeyhtiöitä ja 202 250 yksityisiä elinkeinonharjoittajia. Loput noin 320 000 yritystä on jakautunut muihin yritysmuotoihin. (Patentti- ja rekisterihallitus 2014.)

Hiusalalla suurin osa työskentelee pienyrittäjinä ja vain vajaa kahdeksan prosenttia alalla toimivista yrityksistä työllistää ulkopuolista henkilökuntaa. Vuonna 2012 verohallinnon rekisterissä on ollut noin 12 000 parturi-kampaamo. Parturi-kampaamo yrittäjistä reilu 90 prosenttia toimii yksityisinä elinkeinonharjoittajina, vastaavasti osakeyhtiömuotoisia yrityksiä on samaan aikaan ollut noin neljä prosenttia parturi-kampaamoista. (Harmaan talouden selvitysikkö 2012, 3.)

1.1 Tausta ja tarkoitus

Opinnäytetyön aiheena on yritysmuodon muuttaminen yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Työn toimeksiantajana toimii joensuulainen parturi-kampaamo, joka harkitsee toiminimen muuttamista yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Yritys on toiminut vuodesta 2009 alkaen ja sen liikevaihto on ollut vuonna 2012 noin 43 800 euroa.

Lähtökohtana tutkimukselle on ollut yrittäjän tietämättömyys ja halu selvittää mikä yritysmuoto olisi hänen toiminnalleen kannattavin, kuinka yritysmuoto voidaan muuttaa yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi sekä kuinka yritysmuodon muutos tulisi vaikuttamaan hänen toimintaansa ja yritykseensä. Tästä johtuen tutkimuskysymykset ovat:

- Kannattaako yritysmuodon muuttaminen case-yrityksessä?
- Kuinka yritysmuodon muuttaminen vaikuttaisi case-yritykseen?
- Mitkä asiat vaikuttavat yritysmuodon muutokseen?

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, onko yritysmuodon muuttaminen ajankohtaista case-yrityksessä, kuinka muutos vaikuttaisi yritykseen sekä kuinka yritysmuodon muuttaminen tapahtuu. Tavoitteena on antaa yrittäjälle lisätietoa muutoksesta ja helpottaa päätöksentekoa. Lisäksi opinnäytetyössä esitetään verolaskelmat case-yrityksen vuoden 2012 tilinpäätöstietojen perusteella, ensiksi elinkeinonharjoittajan verolaskelmat ja samaisten tietojen pohjalta osakeyhtiön verolaskelmat.

Tutkimus toteutettiin laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen, tapaustutkimuksena. Tutkimusaineisto koostui case-yrityksen tilinpäätöstietojen analysoinnista ja teemahaastatteluista. Haastateltavina toimivat yrityksen kirjanpitäjä sekä itse yrittäjä.

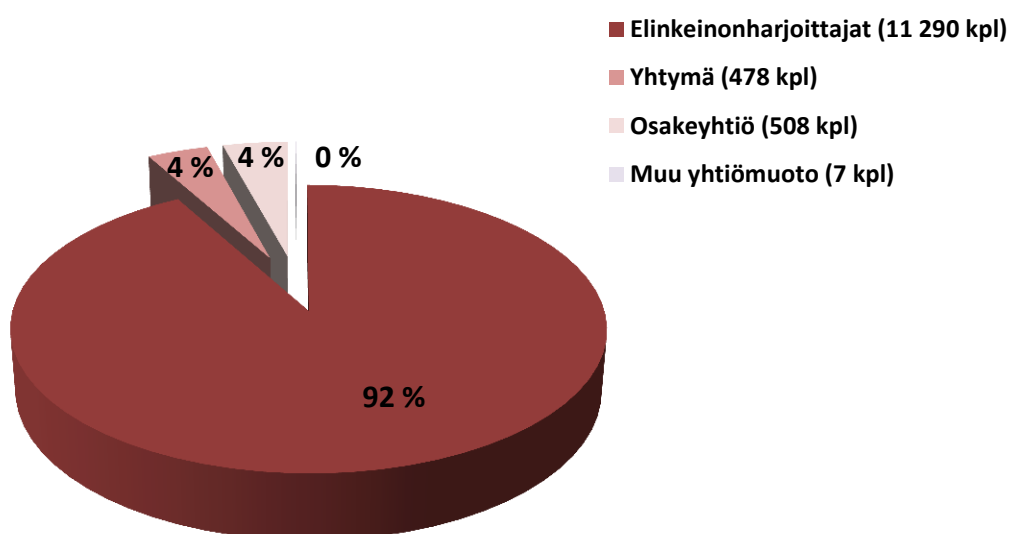
1.2 Työn rakenne

Opinnäytetyössä kuvataan kaikki yritysmuodot ja niiden keskeisimmät erot, mutta käsitellään tarkemmin osakeyhtiötä ja yksityistä elinkeinonharjoittajaa sekä niiden keskeisimpiä eroja eri näkökulmista: perustaminen, hallinto, varojen nosto ja verotus. Lisäksi käsitellään, kuinka yritysmuodon muutos käytännössä tapahtuu. Opinnäytetyö on rajattu koskemaan lähinnä osakeyhtiötä ja toiminimeä, koska opinnäytetyön toimeksiantajana toimii yksin yrittäjä, mistä johtuen kyseistä yritystoimintaa ei voi harjoittaa kommandiittiyhtiönä, avoimena yhtiönä eikä osuuskuntana. Työn teoreettisena viitekehyksenä toimivat yritysmuodot, näistä erityisesti yksityinen elinkeinonharjoittaja ja osakeyhtiö, hiusala ja yritysmuodon muuttaminen.

Ensimmäisenä esittelen opinnäytetyössä toimialaa, jolla toimeksiantaja työskentelee. Tämän jälkeen kuvaan kaikki Suomessa toimivat yritysmuodot yleisesti, minkä jälkeen keskityn tarkemmin opinnäytetyön kannalta oleellisimpiin yritysmuotoihin, joita ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja ja osakeyhtiö. Neljännessä luvussa käsitelen toimintamuodon muutosta yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Viidennessä luvussa kerron, kuinka tutkimus on toteutettu ja sen jälkeen esittelen toimeksiantaja yrityksen sekä tulokset verolaskelmiin. Lopuksi olen koonnut keskeisimmistä seikoista koosteen sekä johtopäätöksiä aiheeseen liittyen.

2 Toimialan kuvaus

Suurin osa hiusalalla työskentelevistä toimii pienyrittäjinä. Verohallinnon selvityksen mukaan Verohallinnon rekisterissä on helmikuussa 2012 ollut noin 12 300 toimivaa parturi-kampaamo yritystä, joista yli 90 prosenttia on rekisteröity elinkeinonharjoittajiksi. Osakeyhtiömuotoisia yrityksiä on samaan aikaan ollut noin neljä prosenttia parturi-kampaamoista. Säännöllisesti tai satunnaisesti palkkaa maksavia työnantajia hiusalalla on noin 930, joka on vain 8 prosenttia alalla toimivista yrittäjistä. (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 3.) Kuviossa 1 kuvataan jakauma yritysmuodoittain parturi-kampaamoissa.

Kuvio 1: Yritysmuoto jakauma parturi-kampaamoissa (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 3)

Harmaan talouden selvitysyksikkö kuvaa raportissaan parturi-kampaamoiden liikevaihtoluokittelun vuoden 2010 liikevaihdon mukaan. Luokittelusta selviää, että 99 prosenttia parturi-kampaamoista on mikroyrityksiä ja 1 prosentti miniyrityksiä. Hiusalalla ei ole ollenkaan keskisuuria tai suuria yrityksiä, joiden liikevaihto on yli 10 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 liikevaihtotiedot löytyvät 10 820 parturi-kampaamolta, loput, joilta ei ole liikevaihtotietoa, ovat olleet verohallinnon rekisterissä vuonna 2010, mutta niillä ei ole ollut toimintaa tai veroilmoitusta ei ole annettu. Lisäksi ryhmään kuuluu sellaiset parturi-kampaamot, joilla ei ole kyseisenä vuonna päättynyttä tilikautta. Taulukossa 1 on esitetty parturi-kampaamoiden kokojakauma liikevaihdon perusteella. (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 4.)

Liikevaihto €	Lukumäärä	Osuus %
1 Mikro	10 723	99 %
< 20 000	2 899	27 %
20 000 - 40 000	4 286	40 %
40 000 - 100 000	3 116	29 %
100 000 -300 000	422	4 %
2 Mini	94	1 %
3 Pieni	3	0 %
Yhteensä	10 820	100 %
6 Ei tietoa	1 463	
Liikevaihtoluokittelu: 1. Mikro <300 000 2. Mini 300 000 - 2 000 000		
3. Pieni 2 - 10 Milj. 4. Keskisuuri 10 - 50 Milj. 5. Suuri >50 Milj.		

Taulukko 1: Liikevaihtoluokittelu 2010 (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 4)

Vuonna 2007 Suomessa aloitettiin EU:n kokeilu, jossa parturi-kampaamopalveluiden arvonlisävero laskettiin 22 prosentista 8 prosenttiin. Kokeilun tavoitteena oli lisätä työllisyyttä ja palveluiden kysyntää sekä vähentää harmaata taloutta halvemmilla hinnoilla. Vuonna 2009 arvonlisävero nousi 9 prosenttiin ja kokeilu päättyi vuonna 2011. Alan edustajien mukaan kokeilun aikana henkilöstön määrä hiusalalla kasvoi 13,3 prosenttia ja yritysten määrä 8,6 prosenttia. Verohallinnon tilastojen mukaan alan liikevaihto on vuonna 2006 ollut 388 892 747 euroa ja vuonna 2010 liikevaihto on ollut 500 113 679 euroa. Eli arvonlisäveron alennuskokeilun aikana hiusalan liikevaihto on kasvanut 28,6 prosenttia. (Kantanen, Laurila, Lähde, Niemistö & Sinkkonen 2012, 5.)

Kokeilun päätyttyä hiuspalveluiden arvonlisävero palautettiin yleiseen verokantaan, joka oli vuonna 2012 23 prosenttia ja vuonna 2013 24 prosenttia. Suomen Hiusyrittäjät ry:n toiminnanjohtaja on haastattelussa heinäkuussa 2013 kertonut parturi-kampaamoiden liikevaihtojen laskeneen ja työntekijöiden irtisanomisten lisääntyneen arvonlisäverokokeilun päättymisen jälkeen sekä yli tuhannen yrittäjän joutuneen lopettamaan toimintansa puolentoista vuoden aikana kokeilun päättymisestä. Liikevaihdon pienentyminen johtuu muun muassa arvonlisäveron nousemisesta ja asiakkaiden vähentymisestä. (Suomen hiusyrittäjät 2011; Hovi - Horkan 2013.)

Hius- ja kauneudenhoitoalaa pidetään riskialoina harmaan talouden kannalta. Kyseisille aloille on tyypillistä, että palvelut myydään suoraan kuluttajille ja käteismaksujen määrä alalla on suuri. Lisäksi alan luonteen vuoksi on ominaista, että oma yritys perustetaan nuorena heti valmistumisen jälkeen tai jo opiskeluaikana, jolloin vasta hankitaan osaamista yrityksen pe-

rustamisesta ja siihen liittyvien velvoitteiden hoitamisesta. Lisäksi alalla on kova hintakilpailu, joka osittain liittyy yrittäjien tietämättömyyteen ja näin ollen palvelut hinnoitellaan niin alhaisiksi, että yritystoiminnan velvoitteista on hankalaa suoriutua, mikä osaltaan lisää harmaata taloutta alalla. (Kantanen ym. 2012, 7.)

Verohallinnon tekemän tutkimuksen mukaan noin 49 %:ssa tutkituista parturi-kampaamoista kampaamoista löytyi viitteitä harmaasta taloudesta. Verohallinnon verotarkastusyksikön apulaisjohtaja Raija Seppälä kertoo kuitenkin, että tuloksia ei voi suoraan yleistää, koska tutkimukseen on valikoitu yrityksiä, joissa jo etukäteen oletettiin olevan tulopuutteita tai virheellistä toimintaa. (Hovi- Horkan 2013.)

3 Yritysmuodot

Suomessa yrittäjä voi melko vapaasti valita yritysmuodon, jolla harjoittaa yritystoimintaa. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat kuitenkin monet asiat, kuten yrittäjien määrä, pääoman tarve sekä yrityksen toiminnan luonne. Mahdollisia yritysmuotoja ovat osuuskunta, avoinyhtiö, kommandiittiyhtiö, toiminimi ja osakeyhtiö. Jokainen yritysmuoto on verotuksellisesti sekä hallinnollisesti hieman eri asemassa toisiinsa nähden, kuten taulukossa 2 on esitetty. (Suomen Yrittäjät 2013.)

	Yksityisliike	Avoin yhtiö	Kommandiitti-yhtiö	Osake-yhtiö	Osuuskunta
Omistajien lukumäärä	Yksi	Vähintään kaksi	Vähintään 1 vastuunalainen ja 1 äänetön yhtiömies	Vähintään yksi	Vähintään kolme
Perustamisasiakirjat	-	Yhtiösopimus	Yhtiösopimus	Perustamiskirja ja yhtiöjärjestys	Perustamiskirja ja säännöt
Vastuu yrityksen sitoumuksista	Koko omaisuudellaan	Koko omaisuudellaan yhteisvastuullisesti	Vastuunalainen kuten avoimessa yhtiössä, äänetön yhtiöpanoksellaan	Sijoituksellaan	Sijoituksellaan (Voi olla lisämaksuvelvollisuus)
Yrityksen edustamisoikeus	Omistaja	Kukin yhtiömies yksin erikseen	Kuki vastuunalainen yhtiömies yksin erikseen	Hallitus	Hallitus
Pääoman ottaminen	Yksityiskäyttö	Yksityiskäyttö, palkka	Yksityiskäyttö, palkka, äänettömälle voitto-osuus	Palkka, osinko	Palkka, korko, ylijäämänpalautus
Verotus	Verotetaan elinkeinonharjoittajan tulona	Yhtiön tulos jaetaan yhtiömiesten tuloksi	Yhtiön tulos jaetaan vastuunalaisen yhtiömiesten tuloksi	Osakeyhtiö verovelvollinen, osakkaat verovelvollisia osingosta	Osuuskunta verovelvollinen
Tilintarkastajien vähimmäismäärä	-	1	1	1	1

Taulukko 2: Yritysmuotojen ominaisuudet (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 210)

3.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö (Patentti- ja rekisterihallitus 2013a). Yksityinen elinkeinonharjoittaja harjoittaa omis- sa nimissään elinkeinotoimintaa, eli ilman erikseen perustettua juridista organisaatiota ja lii-

kettä koskevat oikeustoimet liikkeen omistaja tekee omissa nimissään. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 21.)

3.1.1 Perustaminen

Elinkeinoitoiminnan aloittaminen on helpointa yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Toiminnan aloittaminen ei edellytä erityisiä yhtiöoikeudellisia asiakirjoja, kuten yhtiösopimuksen ja yhtiöjärjestyksen laatimista. Lisäksi perustamista helpottaa se, että toiminnalle ei ole määrätty erillistä alkupääomaa. (Verohallinto 2010a.)

Toiminnan aloittamista varten elinkeinonharjoittajan on täytettävä perustamisilmoituslomake Y3. Samaisella lomakkeella elinkeinonharjoittaja voi tarvittaessa ilmoittautua myös kaupparekisteriin, ennakonperintärekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ja työnantajarekisteriin. (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2011.) Jos elinkeinoitoiminta ei ole luvanvaraista, voi toiminnan aloittaa yleensä heti, kun perustamisilmoitus Y3 on tehty (Verohallinto 2010a).

Elinkeinoitoiminnan harjoittajan on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin, jos hän harjoittaa luvanvaraista elinkeinoitoimintaa, toimintaa varten on pysyvä toimipaikka, joka sijaitsee erillään omasta asunnosta tai palveluksessa työskentelee muita henkilöitä, kuin oma puoliso tai alaikäinen lapsi. Lisäksi kaupparekisterimerkintä suojaa yrityksen toiminimen. Elinkeinoitoiminnan harjoittaja on toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen, jos liikevaihto ylittää 8 500 euroa tilikauden aikana. Verohallinnon ennakonperintärekisteriin merkataan ne, jotka harjoittavat elinkeinoitoimintaa, eikä toiminnasta saatava korvaus ole tosiasiallisesti palkkaa tai urheilijan palkkiota. Ennakonpidätystä ei tarvitse pidättää ennakonperintärekisteriin merkitylle henkilölle maksettavasta työkorvauksesta. Elinkeinoitoiminnan harjoittajan on ilmoitettava työnantajarekisteriin, jos se on säännöllisesti palkkoja maksava työnantaja. Säännöllisesti palkkaa maksavaksi työnantajaksi luetaan ne, jotka maksavat palkkaa vakituisesti vähintään kahdelle työntekijälle tai samanaikaisesti palkkaa kuudelle henkilölle, vaikka työsuhteet olisivatkin tilapäisiä. (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2011.)

3.1.2 Hallinto

Yksityinen elinkeinoitoiminnan harjoittaja on luonnollinen henkilö, joka harjoittaa yritystoimintaa omissa nimissään ilman erillistä juridista organisaatiota sekä tekee omissa nimissään liikettä koskevat oikeustoimet. Yrittäjä on omalla omaisuudellaan vastuussa myös liiketoiminnan veloista sekä vastaavasti liiketoiminnan omaisuus on elinkeinoitoiminnan harjoittajan omaisuutta. (Villa ym. 2007, 21.)

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on kuitenkin kirjanpitovelvollinen liiketoiminnastaan. Verotus- ja kirjanpitolainsäädäntö velvoittavat, että yksityisliikkeen varat ja velat pidetään erillään elinkeinonharjoittajan omista varoista ja veloista, vaikka yksityisliike ja sen omistaja muodostavatkin yhtenäisen taloudellisen kokonaisuuden. (Villa ym. 2007, 21; Ukkola & Vilppula 2004, 17.)

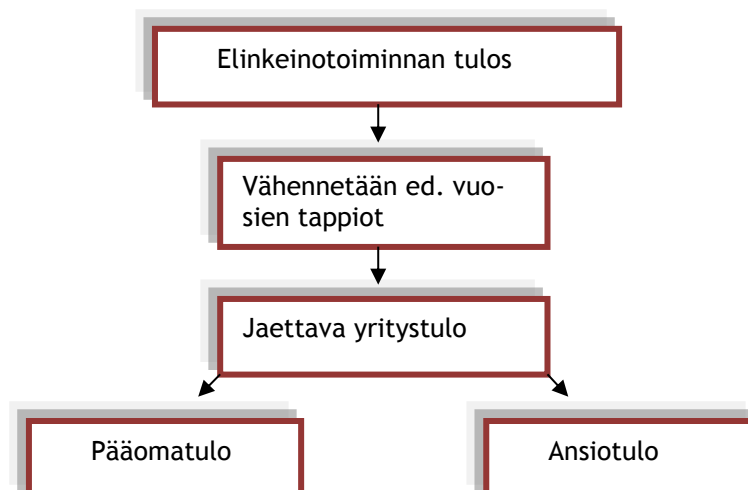
3.1.3 Varojen nosto

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi siirtää varoja yksityistalouteen yksityisnostoina, koska elinkeinotoiminnasta saadut tulot ovat yrittäjän omia tuloja, ovat ne välittömästi käytettävissä myös yksityistaloudessa (Villa ym. 2007, 22). Elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa palkkaa itselleen, puolisolleen eikä alle 14-vuotiaalle perheenjäsenelle. Koska palkanmaksu ei ole mahdollista, ei yrittäjä voi ottaa itselleen myöskään luontoisetuja. (Uusyrittyskeskus Keski-Uusimaa 2013.)

Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi myöskään nostaa verovapaita kustannusten korvauksia, kuten palkansaajat. Elinkeinonharjoittaja voi kuitenkin vähentää kirjanpidossaan työmatkoista aiheutuneet todelliset kustannukset. Jos todelliset matkasta aiheutuneet kustannukset ovat pienemmät kuin palkansaajalle maksettavat kilometrikorvaukset ja päivärahat, voi elinkeinonharjoittaja tehdä lisävähennyksen verotuksessa, joka vastaa palkansaajalle maksettavien korvausten ja todellisten kustannusten erotusta. Toisena vaihtoehtona on, että liiketoiminnan tulosta ei pienennetä ollenkaan todellisilla matkakustannuksilla, vaan elinkeinonharjoittaja tekee suoraan lisävähennyksen veroilmoituksessaan, joka vastaa palkansaajalle maksettavien päivärahojen ja kilometrikorvausten suuruutta. (Suomen Yrittäjät 2012.) Vuonna 2014 verovapaiden matkakustannusten korvausten suuruudet ovat 43 senttiä kilometriltä, puolipäiväraha 18 euroa ja kokopäiväraha 39 euroa (Verohallinto 2014d).

3.1.4 Verotus

Elinkeinotoimintaa ei veroteta erikseen, vaan se verotetaan yksityisen elinkeinonharjoittajan tulona. Verotettava elinkeinotoiminnan tulos saadaan, kun toiminnan tuotoista vähennetään toiminnan aiheuttamat kulut, sekä aiempien vuosien tappiot. Tulosta verotetaan pääomatulona ja ansiotulona. Kuviossa 2 on esitetty verotettavan tulon jakautuminen. (Suomen Yrittäjät 2012.)

Kuvio 2: Yksityisen elinkeinoharjoittajan yritystulo (Villa ym. 2007, 228)

Pääomatuloksi lasketaan 20 %:a yrityksen nettovarallisuudelle lasketusta tuotosta, tai verovelvollisen niin vaatiessa 10 %:a tai 0 %:a, jolloin tuloa verotetaan kokonaisuudessaan ansiotulona. Pääomatulo-osuutta verotetaan vuonna 2014 30 %:n mukaan 40 000 euroon asti ja siitä ylimenevältä osalta 32 %:la. Loppuosa tuloksesta verotetaan yrittäjän ansiotulona progressiivisesti. (Leppiniemi & Walden 2010, 152 - 153; Suomen Yrittäjät 2011.)

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus saadaan kun yrityksen veronalaisista varoista vähennetään velat. Tämän lisäksi nettovarallisuuteen lisätään 30 % maksettujen elinkeinotoiminnan ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden ajalta. Kuviossa 3 on esimerkki laskelma tuloksen jakautumisesta pääoma- ja ansiotuloon. (Leppiniemi & Walden 2010, 155; Villa ym. 2007, 228.)

Esimerkki: Kallen liiketoiminnan tulos oli 100 000 euroa verovuodelta 2006. Verovuoden 2006 nettovarallisuus oli 200 000 euroa ja 2005 vuoden lopussa 150 000 euroa. 2006 vuoden tuloa jaettaessa pääomatuloksi ja ansiotuloksi, nettovarallisuudeksi otetaan 2005 vuoden lopussa ollut nettovarallisuuden määrä eli 150 000 euroa.

Laskentaperuste	Pääomatulo-osuus	Ansiotulo-osuus
20 %	30 000	70 000
10 %	15 000	85 000
0 %	0	100 000

Pääomatuloa verotetaan 30 %, jos se ei ylitä 40 000 euroa.
Ansiotuloa verotetaan progressiivisesti.

Kuvio 3: Esimerkki tulon jakamisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi (Villa ym. 226)

Ansiotulosta maksetaan valtion-, kunnallis-, kirkollis- ja Yle-veroa sekä sairaanhoito- ja päivärahamaksua. Näistä valtionvero on progressiivinen, joka määräytyy vuonna 2014 Taulukon 3 mukaisesti. Kunnallis- ja kirkollisverosta päättävät kunnat ja seurakunnat itse, joten ne määräytyvät sen mukaan missä kunnassa henkilö asuu ja mihin seurakuntaan kuuluu. Sairaanhoito- ja päivärahamaksu määräytyvät puolestaan koko valtiossa kaikille saman prosentin mukaisesti. Lisäksi Yle-veroa maksetaan 0,68 prosenttia, kuitenkin enintään 143 euroa vuodessa. <vas- taavasti Yle-veron määrän jäädessä alle 51 euroon, ei sitä peritä. (Verohallinto 2013d; Verohallinto 2014c.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
16 300—24 300	8	6,5
24 300—39 700	528	17,5
39 700—71 400	3 223	21,5
71 400—100 000	10 038,50	29,75
100 000—	18 547	31,75

Taulukko 3: Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko (Verohallinto 2013e)

3.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröinnillä. Suomessa osakeyhtiöt jaetaan kahteen yhtiömuotoon julkiseen ja yksityiseen osakeyhtiöön, joko tapahtuu sen perusteella käydäänkö yhtiön osakkeista julkisesti kauppaa pörssissä vai ei. Molemmille yhtiömuodoille on säädetty osakeyhtiölaissa vähimmäisosakepääomat, joka on yksityisellä osakeyhtiöllä 2 500 euroa ja julkisella osakeyhtiöllä 80 000 euroa. (Villa ym. 2007, 58.)

Osakeyhtiön voi perustaa täysivaltainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustettaessa osakkeenomistajia voi olla yksi tai useampi. Lisäksi vähintään yhdellä perustajalla tulee olla koti- tai asuinpaikka Euroopan talousalueella. (Suojanen ym. 2008, 144; Verohallinto 2013a.)

3.2.1 Perustaminen

Osakeyhtiön perustamista varten on laadittava perustamissopimus, jonka allekirjoittavat kaikki yhtiötä perustamassa olleet henkilöt, eli osakkeenomistajat. Perustamissopimus on aina laadittava kirjallisesti. Perustamissopimuksesta tulee selvittää; sopimuksen päivämäärä, osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, osakkeesta yhtiölle maksettava määrä, osakkeiden maksuaika ja yhtiön hallituksen jäsenet. Tarvittaessa perustamissopimuksessa on myös

mainittava yhtiön toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastaja. (Villa ym. 2007, 61 - 62.)

Perustamissopimuksen lisäksi osakeyhtiön on laadittava yhtiöjärjestys, josta tulee selvittää ainakin toiminimi, kotipaikkana toimiva Suomen kunta ja toimiala (Villa ym. 2007, 63). Jokaisen osakeyhtiön tulee tehdä kaupparekisteriin perustamisilmoitus Y1 lomakkeella. Kaupparekisteriin ilmoittautuminen tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta, tai yhtiön perustaminen raukeaa. Rekisteröinnin jälkeen osakeyhtiö syntyy ja saa oikeus- ja oikeustoimikelpoisuuden. (Patentti- ja rekisterihallitus 2013b; Verohallinto 2013a.)

On kuitenkin huomioitava, että yrityksen kirjanpitovelvollisuus ja tilikausi voivat alkaa jo ennen kaupparekisteri merkintää, jolloin tilikauden 18 kuukauden enimmäispituus alkaa laskettavaksi jo ennen kaupparekisterimerkintää (Honkamäki & Pennanen 2010, 27). Kirjanpitolautakunnan lausunnon KILA 1757/2005 mukaan, ”kirjanpitovelvollisuus syntyy välittömästi, kun liikkeen tai ammatin harjoittamiseen on ryhdytty. Velvollisuuteen ei vaikuta se, syntyykö harjoittajan oikeushenkilöllisyys vasta rekisteröinnillä eikä se, onko kaupparekisterille tehty elinkeinosta kaupparekisterilain 2 §:ssä tarkoitettu perusilmoitus.” (Kirjanpitolautakunta 2005.) Samaisessa lausunnossa kirjanpitolautakunta katsoo, että ”Osakeyhtiön kannalta edellä sanottu tarkoittaa, että ensimmäisen tilikauden enimmäispituus tulee käytännössä laskettavaksi viimeistään perustettavan yhtiön osakkeiden merkintähetkestä. Osakkeiden merkintä on rahoitustapahtuma, joka kuuluu KPL 2:1 §:n nojalla kirjanpitoon merkittäviin liiketapahtumiin. Osakeyhtiön ensimmäisen tilikauden alkamishetkenä ei siten voida pitää osakkeiden merkintään nähden myöhempää kaupparekisterimerkintää.” (Kirjanpitolautakunta 2005.)

Ennen osakeyhtiön rekisteröintiä tulee osakepääoman olla yhtiön omistuksessa sekä lomakkeiden käsittelymaksu suoritettuna, joka on tällä hetkellä 380 euroa tai 330 euroa, jos ilmoitus tehdään sähköisesti YTJ:n asiointipalvelussa. Osakeyhtiön rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä henkilötietolomake, osakeyhtiön perustamissopimus alkuperäisenä, jäljennös yhtiöjärjestyksestä sekä kuitti käsittelymaksun suorittamisesta. Lisäksi on liitettävä selvitys osakkeiden maksamisesta sekä hallituksen jäsenten vakuutus siitä, että yhtiön perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä. Osalle näistä liitteistä on kuitenkin määrätty oma paikkansa kaupparekisteri-ilmoituksessa, joten erillisiä liitetietoja ei välttämättä tarvitse. (Patentti- ja rekisterihallitus 2013b; Honkamäki & Pennanen 2010, 29; Villa ym. 2007, 64; Uusyrittäjäkeskus Keski-Uusimaa 2013.)

Osakeyhtiön perustamisen vaiheet

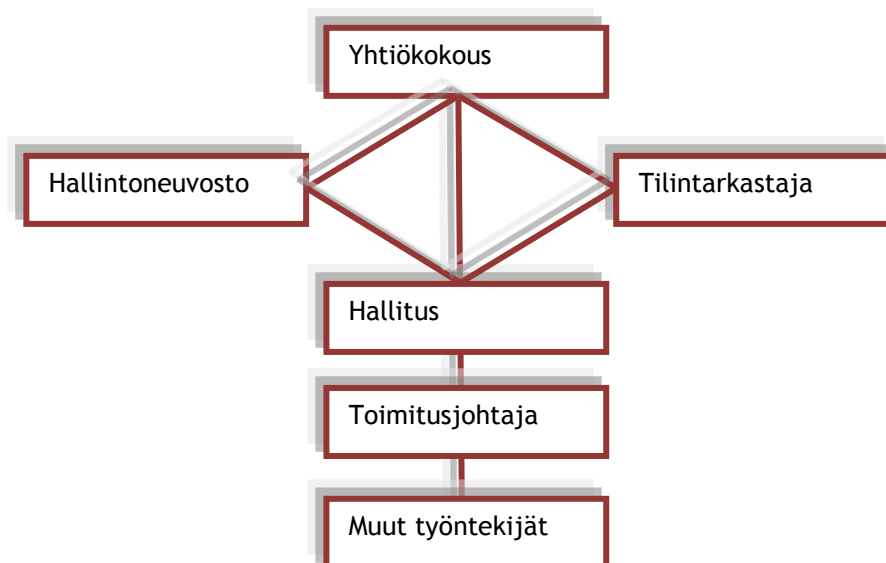
1. Kirjallisen perustamissopimuksen laatiminen
2. Yhtiöjärjestyksen laatiminen
3. Osakkeiden merkitseminen perustamissopimuksen allekirjoituksella
4. Osakepääoman maksaminen
5. Yhtiön ilmoittaminen kaupparekisteriin (Kolmen kuukauden sisällä perustamissopimuksen allekirjoittamisesta.)
6. Osakeyhtiö syntyy kaupparekisteri merkinnällä (Villa ym. 2007, 61 - 64.)

Osakkeiden merkintähinta voidaan suorittaa yhtiölle muullakin omaisuudella kuin rahalla eli apporttiomaisuudella. Apportilla tarkoitetaan aineellista - tai aineetonta omaisuutta, jolla tulee olla yhtiölle sen luovutus hetkellä vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo. Työn tai palvelun suoritusta koskeva sitoumus ei voi olla apporttiomaisuutta. Apporttiomaisuudesta säädetään osakeyhtiölain 2 luvun 6 §:ssä. (Patentti ja rekisterihallitus 2013c; Villa 2007, 23; Honkamäki & Pennanen 2010, 25.)

Jos osakkeiden merkintä suoritetaan apporttiomaisuudella, on siitä oltava määräys perustamissopimuksessa. Lisäksi perustamissopimuksessa tulee yksilöidä apporttiomaisuus ja sillä suoritettava maksu sekä mainittava omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja omaisuuden arvostamisessa noudatetut menetelmät (OYL 2:6:2). Kaupparekisterin merkintää varten, on perustamissopimuksen liitteeksi lisättävä KHT- tai HTM-tilintarkastajan lausunto apporttiomaisuuden selvityksestä ja siitä, onko omaisuudella riittävä taloudellinen arvo yhtiölle. Kyseistä lausuntoa ei voi antaa maallikkotilintarkastaja. (Patentti ja rekisterihallitus 2013c.)

3.2.2 Hallinto

Osakeyhtiön päättäviä toimielimiä ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Näistä osakeyhtiölaissa määriteltyjä pakollisia elimiä ovat yhtiökokous (OYL 5:1) ja hallitus (OYL 6:1), eli yksinkertaisimmillaan osakeyhtiön hallinto voi koostua yhtiökokouksesta ja hallituksesta, jossa on yksi varsinainen jäsen ja yksi varajäsen. Lähtökohtaisesti osakeyhtiön ylin toimielin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätäntävaltaansa. Käytännössä todellinen valta voi kuitenkin olla toimitusjohtajalla tai hallituksella, näin on usein suurissa yhtiöissä, joissa osakkeiden omistus on laajalti hajaantunut. Kuviossa 4 on kuvattuna osakeyhtiön toimielimet. (Rissanen, Airaksinen, Bärlund, Castrén, Harju, Jauhiainen, Kaisanlahti, Kivivuori, Kuoppamäki, Mähönen, Villa & Wilhelmsson 2006, 244 -245.)

Kuvio 4: Osakeyhtiön toimielimet (Suojanen ym. 2008, 165)

Yhtiökokous koostuu osakasluetteloon merkityistä osakkeenomistajista, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätäntä valtaansa. Varinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (OYL 5:3:1). Lisäksi ylimääräinen yhtiökokous on järjestettävä, jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajista riittävä osa sitä kirjallisesti vaatii. Yhtiökokous tulee pitää yhtiön kotipaikassa, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisesta paikkakunnasta. (OYL 5:16:1). Osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:ssä on säädetty varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, ja yhtiökokouksessa voidaan päättää vain niistä asioista, jotka on mainittu kokouskutsussa tai jotka yhtiöjärjestyksen mukaan on kokouksessa käsiteltävä (OYL 5:11:1). Puheenjohtajan tulee huolehtia, että yhtiökokouksesta laaditaan pöytäkirja, sekä ääniluettelo (OYL 5:23:2 - 3). (Suojanen ym. 2008, 166 -169; Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 5 luku.)

Yhtiökokouksen valitsema hallitus on toinen osakeyhtiön pakollinen toimielin, joka huolehtii hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleistuomivalta, eli se hoitaa kaikki ne tehtävät, mitä ei ole määrätty muun toimielimien hoidettavaksi. Laissa ei ole määritetty kuinka usein hallituksen tulee kokoontua, mutta hallitus on kutsuttava koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii (OYL 6:5:1). Lain mukaan hallituksessa tulee olla yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, josta yhtiöjärjestyksellä voi määrätä toisin. Hallituksen jäsenet nimetään yhtiösopimukseen. Jos hallitukseen kuuluu enintään kaksi varsinaista jäsentä, tulee lisäksi valita ainakin yksi varajäsen. Lisäksi hallitukselle tulee valita puheenjohtaja, jos hallitukseen kuuluu enemmän kuin yksi jäsen. Hallituksella on yhtiön toiminnan kirjoitusoikeus, tämän lisäksi yhtiöjärjestyksessä voidaan antaa toiminnan kirjoitusoikeus hallituksen jäsenelle tai toimitusjohtajalle sekä valtuudet hallitukselle antaa nimenkirjoitusoikeus edellä mainituille tai muulle nimetyille henkilöille. (Villa ym. 2008, 173 - 174; Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6 luku; Suojanen 2008, 174.)

Toimitusjohtaja on vapaaehtoinen toimielin, jonka hallitus valitsee. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu juoksevan hallinnon hoitaminen, ”hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti” (OYL 6:17:1). Kuten hallitusta, myös toimitusjohtajaa koskee osakeyhtiölain säännös pätemättömistä päätöksistä, jonka mukaan se ei saa noudattaa hallituksen, yhtiökouksen eikä hallintoneuvoston päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastainen. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6 luku; Rissanen 2006, 271.)

Hallintoneuvosto on toimitusjohtajan lisäksi toinen vapaaehtoinen toimielin, jonka asettamisesta on määrättävä aina yhtiöjärjestyksessä. Sen tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa hallintoa. Hallintoneuvostossa tulee olla vähintään kolme jäsentä, eikä toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen saa olla hallintoneuvoston jäsenenä (OYL 6:23). Hallintoneuvostolle ei voi antaa yhtiön nimenkirjoitusoikeutta (OYL 6:21:2). (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6 luku; Rissanen 2006, 271.)

Lisäksi yhtiön on valittava vähintään yksi tilintarkastaja, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määräystä useammasta tilintarkastajasta (Suojanen 2008, 176). Pienillä yhtiöillä ei kuitenkaan ole lakisääteistä tilintarkastusvelvollisuutta ja tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta, jos tilintarkastuslaissa säädetyt pieniyhtiön rajat täyttyvät (Verohallinto 2011). Tilintarkastuslaki 2 luvun 4 § säätää pieniyhtiön rajat;

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
- 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä,

Jos osakeyhtiössä täyttyy edellä mainituista pieniosakeyhtiön edellytyksistä enintään yksi, sekä päättyvältä, että sitä edeltäneellä tilikaudella voi tilintarkastajan jättää valitsematta. (Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459 2 luku.)

3.2.3 Vastuunjako

Osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö osakkeenomistajistaan sen rekisteröimisestä lähtien, jonka jälkeen osakeyhtiön oikeudet ja velvollisuudet ovat erillään, sen osakkeenomistajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Pääsääntöisesti osakkaat eivät ole omalla omaisuudellaan vastuussa yhtiön velvoitteista, ainoastaan yhtiöön sijoitetulla omaisuudella. Omistajat ovat kuitenkin henkilökohtaisesti vastuussa niistä velvoitteista, joista he ovat olleet päättämässä ennen yhtiön merkitsemistä kaupparekisteriin. Vastuu velvoitteista siirtyy automaattisesti yhtiölle kaupparekisterimerkinnän jälkeen, jos oikeustoimi on tehty perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Myös ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista tehdyistä oikeustoimista syntyneistä velvoitteista vastuu siirtyy kaupparekisterimerkinnällä yhtiölle, jos se on yksilöity perustamissopimuksessa ja oikeustoimi on tehty vuoden sisällä perustamissopimuksen

allekirjoittamisesta. Muista velvoitteista yhtiön hallitus voi päättää kaupparekisterimerkinnän jälkeen, ottaako yhtiö vastatakseen aiemmin syntyneet veloitteet. Jos henkilö on ottanut perustettavan yhtiön lukuun velkaa, ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista, jää hän näiltä osin myös henkilökohtaisen vastuuseen, ellei velkoja niistä nimenomaisesti vapauta. Pienosakeyhtiöissä on myös ominaista, että yrittäjä takaa henkilökohtaisesti yhtiön lainan, jolloin hän on myös henkilökohtaisessa vastuussa kyseisestä velvoitteesta. (Villa ym. 2007, 58; Suojanen ym. 2008, 157 - 158; Kukkonen & Walden 2011, 18.)

3.2.4 Varojen nosto

Lähtökohtaisesti pienosakeyhtiön omistajayrittäjällä on monia eri tapoja nostaa itselleen tuloja yrityksestä. Normaalit varojen nosto tavat ovat osinko, palkka tai työperusteinen osinko, vuokra, korko ja luovutusvoitto, eli osakkeen myynti, pääoman palautus, osakepääoman alentaminen tai lunastus. Lisäksi varoja voi nostaa osakslainana. (Kukkonen 2010, 137.)

Osakeyhtiössä osakkaalle voi maksaa palkkaa, mikäli hän työskentelee yrityksessä, tämä mahdollistaa myös luontoisetuuksien antamisen. Palkan maksu ei kuitenkaan ole pakollista, jolloin tulot voivat koostua kustannusten korvauksista, kuten päivärahoista ja kilometrikorvauksista ja voitosta jaettavista osingoista. Matkakustannusten korvaaminen edellyttää kuitenkin matkalaskujen tekemisen. (Uusyrittäjäkeskus Keski-Uusimaa. 2013; Kukkonen 2010, 202.)

Yksityisotot eivät ole osakeyhtiössä mahdollista, vaan se rinnastetaan peiteltyyn osingonjakoon. Peitellyllä osingolla tarkoitetaan yhtiön osakkaalle tai hänen omaiselleen vastikkeetta tai poikkeavan hinnoittelun johdosta maksettua rahanarvoista etuutta (LVM 4:29:1). Tämän lisäksi ”peitellyllä osingolla tarkoitetaan myös omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla taikka osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingosta menevän veron välttämiseksi jaettuja varoja (LVM 4:29:2).” Käytännössä peiteltyksi osingoksi voidaan katsoa esimerkiksi yhtiön maksama kohtuuttoman suuri palkka, palkkio tai kauppahinta, tai osakkaalta peritty liian alhainen vuokra tai korko. Maksu, joka on tulkittu peiteltyksi osingoksi, on ”osingonjakajalle” vähennyskelvoton, jolloin tulosta pienentävä maksetun ylihinnan tai perityn alihinnan osuus lisätään yhtiön tuloon. Vuoden 2014 alusta alkaen suorituksen saajalle peitellystä osingosta 75 % on veronalalistatuloa ja loput 25 % verovapaata tuloa, aiemmin vastaavat luvut ovat olleet 70 ja 30 prosenttia. (Leppiniemi & Walden 2010, 181 - 186; Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558 luku 4; Verohallinto. 2013b.)

Osakeyhtiöstä voi jakaa varoja vapaan oman pääoman ja maksukyvyn säilymisen rajoissa, lisäksi varojen jaon tulee perustua viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Jos varoja jaetaan Osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti, tulee ne palauttaa yhtiölle korkolain sen hetken voimassaolevan viitekoron mukaisesti. (OYL 13 luku 1 - 5)

3.2.5 Yhtiön verotus

Osakeyhtiötä ja osakkeiden omistajia verotetaan erillisinä verovelvollisina toisistaan. Osakeyhtiötä verotetaan tuloksestaan yhteisöverokannan mukaan, joka on vuoden 2014 alusta alkaen 20 prosenttia. Yhteisöveroa on laskettu jo useampana vuonna, vielä 2011 yhteisövero oli 26 prosenttia ja vuoden 2012 alkaen 24,5 prosenttia (Valtion talousarvioesitykset 2013). Kun yrityksen tuloista vähennetään vähennyskelpoiset menot, saadaan verotettava tulos. Tuloksen laskeminen perustuu yhtiön kirjanpitoon. Kirjanpidon ja verotuksen eroavaisuuksista johtuen, voi verotettava tulos ja kirjanpidollinen tulos poiketa toisistaan. (Verohallinto. 2013b; Verohallinto. 2013c.)

Vaikka lähtökohtaisesti osakeyhtiön tuloa verotetaan aina osakeyhtiön tulona, on pienissä osakeyhtiöissä riskinsä, että verottaja sivuuttaa osakeyhtiön ja sen tulo verotetaan osakkaan tulona. Verottaja saattaa sivuuttaa osakeyhtiön sellaisissa tilanteissa, joissa osakkaan henkilökohtaisia tuloja on pyritty kanavoimaan osakeyhtiön tuloksi ja tulot on nostettu esimerkiksi verovapaina osinkoina. Osakeyhtiöitä on sivuutettu verotuksessa muun muassa sellaisissa tilanteissa, joissa toimeksiantajia on ollut vähän, toiminta on ollut sivutoimista, yhtiöstä ei ole maksettu palkkoja, liikevaihto on ollut pieni eikä yhtiöllä ole ollut omia toimitiloja (HE 53/1998). Kyseisissä tapauksissa tulo on katsottu tosiasiallisesti olevan osakkaan henkilökohtaisesta työpanoksesta saamaa palkkaa. (Finlex 1998; Villa ym. 241 - 242.)

3.2.6 Osakkaan verotus

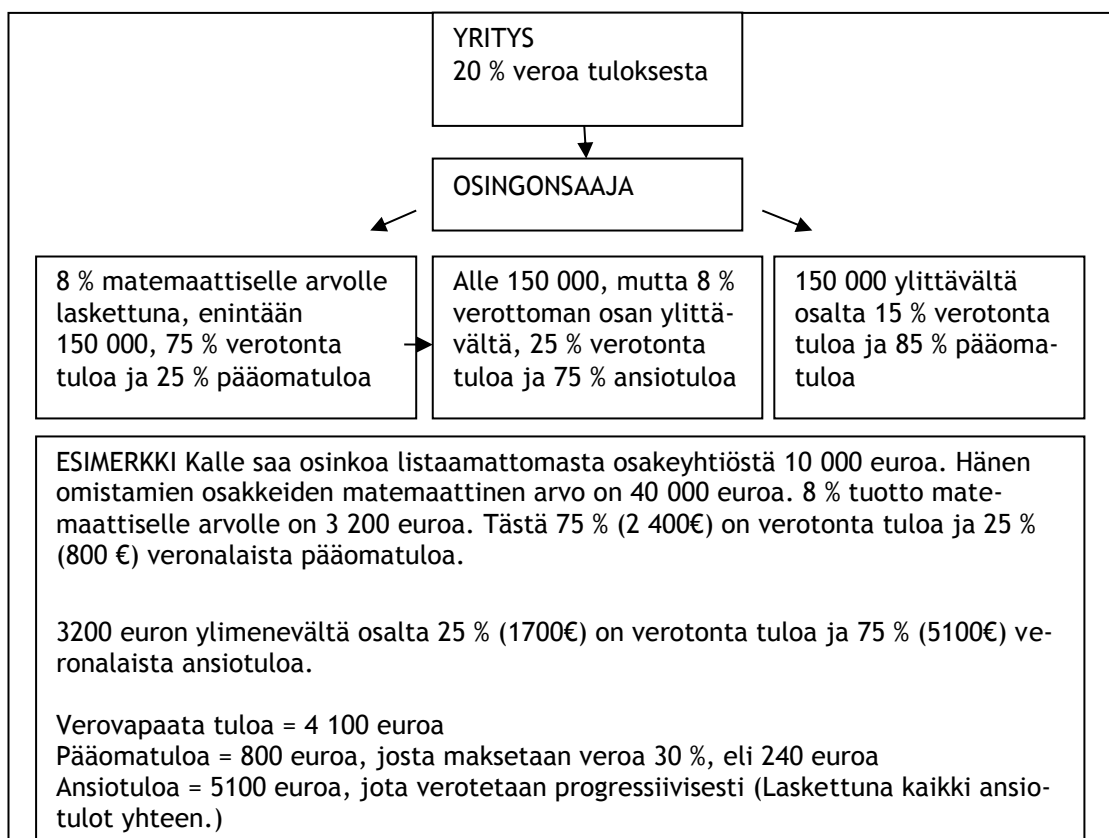
Riippuen kuinka yrittäjä nostaa varoja yhtiöstä, verotetaan tuloja ansio- tai pääomatulona, osittain tulot voivat olla myös verovapaita. Palkkana tai palkkaan rinnastettavana etuutena saadut tulot verotetaan aina ansiotulona. Ansiotuloa verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloa kiinteän veroprosentin mukaisesti, joka on vuonna 2014 30 prosenttia 40 000 euroon asti ja tämän ylimenevältä osalta 32 prosenttia. (Verohallinto 2014a.)

Vuoden 2014 alusta alkaen listaamattomasta osakeyhtiöstä saadut osinkotuotot ovat saajalleen 75 prosenttisesti verotonta tuloa ja loput 25 prosenttia on veronalaista pääoma tuloa aina 150 000 euroon asti, jos jaettu osinko on enintään kahdeksan prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta. 150 000 euron rajan ylittävältä osalta 15 prosenttia on verotonta tuloa ja 85 prosenttia veronalaista pääomatuloa. Jos maksettava osinko ylittää kahdeksan prosentin tuoton matemaattiselle arvolle laskettuna, on ylimenevästä osasta 25 prosenttia verotonta tuloa ja loput 75 prosenttia verotetaan ansiotulona. Kuviossa 5 on kuvattuna, kuinka osakkeen matemaattinen arvo saadaan laskettua ja Kuviossa 6 on kuvattuna osingon jakautuminen verottomaan -, ansio- ja pääomatuloon sekä esimerkki osingon verotuksesta. (Verohallinto 2014a.)

+ Varat
 - Velat
 - Vastaviin kirjatut pitkävaikutteiset ja muut menot, joilla ei ole varallisuus arvoa
 - Erilaiset oikaisuerät
 + Käyttöomaisuusarvopapereiden ja - kiinteistöjen vertailuarvon ja poistamattoman hankintamennon erotus, jos positiivinen
 = Nettovarallisuus

Matemaattinen arvo = nettovarallisuus / ulkona olevat osakkeet

Kuvio 5: Osakkeen matemaattisen arvon laskeminen (Kukkonen 2010. 175)

Kuvio 6: Listautumattomasta yrityksestä saadut osingot (Verohallinto 2014a)

Vuoden 2014 alusta alkaen listatusta osakeyhtiöstä saamat osinkotuotot ovat saajalleen 15 prosenttisesti verotonta tuloa ja loput 85 prosenttia on verotettavaa pääomatuloa. Vuonna 2013 vastaavat luvut ovat olleet 30 prosenttia ja 70 prosenttia. (Verohallinto 2014b.)

3.3 Osakeyhtiön ja yksityisen elinkeinonharjoittajan erot

Liiketoiminnan harjoittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana on hallinnollisesti kevyempää, kuin osakeyhtiönä. Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi tehdä omissa nimissään liiketoi-

mintaa koskevat päätökset, eikä erillisiä toimielimiä tai kokouksia vaadita. Vastaavasti osakeyhtiössä on vähimmilläänkin järjestettävä varsinainen yhtiökokous sekä valittava hallitus. Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole velvollinen pitämään kaksinkertaista kirjanpitoa ja yksityisliikkeelle sallitaan suppeampi tilinpäätös, kuin osakeyhtiölle. Erityisesti liitetietovaatimukset ovat huojennuksista huolimatta pienelläkin osakeyhtiöllä (KPA 2:2 - 10) huomattavasti laajemmat, kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla (KPA 2:11). Osakeyhtiön on myös aina toimitettava jäljennös tilinpäätöksestä patentti- ja rekisterihallitukselle (KPL 3:9) rekisteröitäväksi, joten osakeyhtiö on myös yksityistä elinkeinonharjoittajaa julkisempi yritysmuoto. (Leppiniemi & Walden 2010, 156 - 157; Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339 2 luku 2 - 11; Kirjanpitolaki 3 luku 9; Rissanen ym. 2006, 245.)

Koska yksityinen elinkeinonharjoittaja harjoittaa yritystoimintaa omissa nimissään, on hän myös henkilökohtaisessa vastuussa kaikista liiketoimintaa koskevista vastuista ja velvoitteista. Osakeyhtiössä osakkeenomistajien vastuuta yrityksen toiminnasta on rajoitettu, ja pääsääntöisesti he vastaavat henkilökohtaisesti vain yhtiöön sijoittamallaan omaisuudella. (Leppiniemi & Walden 2010. 156 - 157.)

Toimintamuodoissa on myös eroja verotuksessa sekä varojen nostossa. Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi nostaa varoja liiketoiminnasta yksityisottoina henkilökohtaiseen käyttöönsä, ilman peiteltyä osingonjaon riskiä. Koska yksityinen elinkeinonharjoittaja on kirjanpitovelvollinen, tulee nämä otot kirjata elinkeinotoiminnan kirjanpitoon yksityisottoina. Osakeyhtiössä tämä ei ole mahdollista vaan varoja voi nostaa esimerkiksi palkkana tai osinkona. Vastaavasti palkanmaksu yksityiselle elinkeinonharjoittajalle ei ole mahdollista. Verotuksellisesta näkökulmasta osakeyhtiötä kohdellaan omistajistaan erillisenä verovelvollisena, joka maksaa tulosta veroa 20 prosentin yhteisöverokannan mukaisesti. Tämä mahdollistaa tulon kaksinkertaisen verotuksen, jos osakkeenomistaja nostaa osinkoa yli verovapaan osuuden, verotetaan tuloa ensin yrityksen tulona ja tämän jälkeen osingon saajan tulona. Vuoden 2014 alusta alkaen, osinkona nostetut ansiot, verotetaan aina osittain kaksinkertaisena, koska täysin verovapaa osuus poistuu (Verohallinto 2014a). Yksityisenä elinkeinonharjoittajana kaksinkertaisen verotuksen riskiä ei ole, koska tulo verotetaan suoraan elinkeinonharjoittajan tulona. (Leppiniemi & Walden 2010. 156 - 157; Kukkonen & Walden 2011, 33.)

Yhtenä erona osakeyhtiössä yksityiseen elinkeinonharjoittajaan on lisäksi verotettavan tulon laskeminen. Yksityisen elinkeinonharjoittajan oikeudet vähennysten tekemiseen tulosta laskettaessa, ovat osittain suppeammat kuin oikeushenkilöillä. Esimerkiksi EVL 16 §:n 1 kohdassa säädetään, että ”verovelvollisen puolison sekä sellaisen lapsen tai muun perheenjäsenen, joka ei ennen verovuotta ole täyttänyt 14 vuotta, palkat, eläkkeet tai muut etuudet” eivät ole tulonhankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita kuluja, eivätkä näin ollen myöskään vähennyskelpoisia. Kyseinen säännös koskee ainoastaan ammatin- ja liikkeenharjoittajia. Vastaavas-

ti yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on mahdollista tehdä toimintavaraus tuloksenkäsittely- ja verosuunnittelukeinona. Toimintavarausta ei ole mahdollista tehdä osakeyhtiössä. Toimintavaraus ja aiempien vuosien purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä saa olla enintään edellisten 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätystenalaisten palkkojen määrästä 30 prosenttia, tämän ylittävä osa luetaan sen vuodenverotettavaksi tuloksi, jolloin enimmäismäärä on ylittynyt (EVL 4 luku 46a). (Kukkonen & Walden 2011, 19 ja 191; Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360 4 luku 46a)

Taulukkoon 4 on koottu keskeisimpiä yksityisliikkeen ja osakeyhtiön eroja. Kyseisen taulukon tekoon on käytetty kaikkia tässä luvussa esiintyviä lähteitä.

	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	Osakeyhtiö
Alkupääoma	Ei	Kyllä
Omistajalla vastuu yrityksen velvoitteista	Kyllä	Ei (Paitsi erityistilanteet)
Verotus	Verotetaan yrittäjän tulona	Erillinen verovelvollinen 20 % vuonna 2014
Kahdenkertaisen verotuksen mahdollisuus	Ei	Kyllä
Yksityisotto	Kyllä	Ei
Palkanmaksu omistajalle	Ei	Kyllä
Toimintavaraus	Kyllä	Ei
Tappiot	Voidaan siirtää omistajalle	Vain yhtiössä
Oikeustoimet yrittäjän ja yrityksen välillä	Ei	Käyvin hinnoin
Kirjanpidon pakollisuus	Kyllä, Yksinkertainen (Ei tasetta.)	Kyllä, Kaksinkertainen
Tilintarkastus	Ei	Kyllä
Tilinpäätöksen rekisteröinti	Ei	Kyllä
Kokousten pidon pakollisuus	Ei	Kyllä, varsinainen yhtiökokous

Taulukko 4: Yksityisen elinkeinonharjoittajan ja osakeyhtiön eroja

4 Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi

Liiketoimintamuodon muuttaminen voi yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tulla ajankohtaiseksi liiketoiminnan kasvun myötä. Syinä toimintamuodon muutokseen voi olla muun muassa

kumppanin mukaan ottaminen, riskin rajoittaminen tai pienemmän verotuksen tavoittelu. (Honkamäki & Pennanen 2010, 342.)

Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi muuttaa toimintamuotoaan osakeyhtiöksi, vaikka yhtiöi-
keudellisesti tällöin ei ole kysymyksessä toimintamuodon muutos, vaan uuden osakeyhtiön
perustaminen. Toimintamuotoa muutettaessa osakeyhtiöksi siirretään liiketoiminta appor-
tiomaisuutena perustettavalle osakeyhtiölle, jonka osakkeet yksityinen elinkeinoharjoittaja
merkitsee. Apporttiomaisuuden on vastattava vähintäänkin osakepääoman vähimmäismäärää,
jos omaisuutta on kuitenkin enemmän, voidaan ylimenevä osa kirjata vapaan oman pääoman
rahastoon. Eli elinkeinoharjoittajan tulee normaalisti perustaa osakeyhtiö, jota olen tar-
kemmin käsitellyt kohdassa osakeyhtiön perustaminen sekä tehdä elinkeinotoiminnasta lopet-
tamisilmoitus lomakkeella Y6. Yksityisen elinkeinoharjoittajan tulee ilmoittaa toimintamu-
odon muutoksesta Patentti- ja rekisterihallituksen lisäksi Verohallintoon. Kun yksityinen elin-
keinoharjoittaja muuttaa toimintamuotoa osakeyhtiöksi, alkaa osakkeiden omistusaika muu-
tosasiakirjojen allekirjoitushetkestä. (Honkamäki & Pennanen 2010, 342; Patentti- ja rekiste-
rihallitus 2013d; Järvenoja 2007, 585; Tilisanomat 2012.)

Osakeyhtiö vastaa yksityisliikkeen velvoitteista, kun se jatkaa yksityisliikkeen toimintaa. Kos-
ka yksityinen elinkeinoharjoittaja tekee omissa nimissään sitoumukset, ei hän vapaudu hen-
kilökohtaisesta vastuusta yksityisliikkeen aikana syntyneistä veloista, elleivät velkojat nimen-
omaisesti häntä vapautta vastuusta. Kyseinen sääntö koskee myös verovelkoja. Osakeyhtiö lu-
kuun perustamissopimuksen jälkeen tehdyistä velvoitteista osakeyhtiö vastaa kaupparekiste-
rimerkinnästä lähtien. (Ukkola & Vilppula 2004, 95; Honkamäki & Pennanen 2010, 356.)

4.1 Jatkuvuus ja identiteetti

Toimintamuodon muutoksen edellytyksenä on, että yrityksen identiteetti säilyy ja jatkuvuus
periaatetta noudatetaan. Tuloverolain 24 § mukaan yrityksen ei katsota verotuksessa purkau-
tuvan eikä liikkeen harjoittajan lopettavan toimintaansa, jos toimintamuodon muutos toteu-
tetaan jatkuvuusperiaatetta noudattaen. Säännöksessä edellytetään, että aiemmin harjoite-
tun liiketoiminnan varojen ja velkojen tulee siirtyä uuteen yritysmuotoinaan kirjanpidollisesti
ja verotuksellisesti samoissa arvoissa sekä toiminnan luonteen pysyä samanlaisena. Jotta
muodonmuutos voidaan toteuttaa jatkuvuusperiaatetta noudattaen, tulee yrityksen identitee-
tin säilyä, eli liiketoiminnan tulee jatkua ennallaan, sen on säilyttävä samanlaisena kokonai-
suutena, joka taseesta ja tuloslaskelmasta ilmenee, tulonhankintaomaisuuden tulisi säilyä
lähes ennallaan eikä yrityksen omistaja piirissä saa tapahtua muutoksia, vaan yksityisen elin-
keinoharjoittajan on merkittävä kaikki osakkeet itse. Jos osakeyhtiöön halutaan ottaa lisää
osakkaita, tulee yksityisliike muuttaa ensin avoimeksi yhtiöksi ja tämän jälkeen osakeyhtiöksi.

Toimintamuodon muutoksen jälkeen, osakkaita voi ottaa yhtiöön normaalisti osakeannilla. (Ukkola & Vilppula 2004, 94 -95; Järvenoja 2007, 498 - 499.)

Jos toimintamuodon muutoksessa katsotaan jatkuvuuden tai identiteetin katkeavan, voi seurauksena olla, että;

- mahdolliset varaukset purkautuvat
- kulumista nopeammat poistot palautuvat veronalaiseksi tuloksi
- arvonnousut realisoituvat veronalaiseksi tuloksi ja
- tappioiden vähennysoikeus katkeaa.

Tasejatkuvuuden takaamiseksi todetaan perustamisasiakirjassa, että liike sijoitetaan yhtiöön sen viimeisiin tasearvoihin, jotka saadaan välitilinpäätöksellä muodonmuutoksen hetkellä. (Ukkola & Vilppula 2004, 94 -95; Järvenoja 2007, 501 - 502.)

4.2 Verotus

Toimintamuodon muuttaminen yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi katkaisee aina verovuoden. Ennen kaupparekisterimerkintää saatu tulo verotetaan yksityisliikkeen tulona ja vastaavasti osakeyhtiön tuloksi katsotaan kaikki kaupparekisterimerkinnän jälkeen saatu tulo. Vähentämättä olevat menot voidaan toimintamuodon muutoksen jälkeen vähentää osakeyhtiössä samalla tavalla, kuin ne olisi vähennetty yksityisliikkeessä, ilman toimintamuodon muutosta. Koska verovuosi katkeaa, tulee ajalta ennen toimintamuodon muutosta laatia tilinpäätös ja veroilmoitus. (Verohallinto 2013f; Honkamäki & Pennanen 2010, 343.)

Jos toimintamuodon muutoksen yhteydessä molempien yritysmuotojen verovuosi päättyy samana kalenterivuonna, tulee noudatettavaksi Tuloverolain 24 §:n toinen momentti, jonka mukaan perustettavassa osakeyhtiössä saa tehdä poistoina enintään määrät, eli verovuoden enimmäispoistot vähennettynä siirtyvän yrityksen verotuksessa verovuonna hyväksyttävien poistojen määrällä. Kyseisellä säännöksellä pyritään estämään poistojen tekeminen kahteen kertaan samana verovuonna. Osakeyhtiöiden joihin on sovellettu säännöstä poistojen enimmäismäärästä, tulee antaa verohallinnolle selvitys siitä, että poistoissa on noudatettu kyseistä säännöstä. Jos muutoksen yhteydessä verovuodet päättyvät eri kalenterivuosina, ei yksityisliikkeessä tehdyt poistot vaikuta millään tavalla osakeyhtiön vähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärään. (Verohallinto 2013f.)

Elinkeinotoiminnasta aiheutuneet ja vahvistetut tappiot siirtyvät osakeyhtiölle, mikäli toimintamuodon muutokseen sovelletaan TVL 24 §:n säännöksiä. Jos yritystä verotetaan samana vuonna kahtena eri verovelvollisena eli yksityisliikkeenä ja osakeyhtiönä, voi yritykselle aiemmin vahvistettuja tappioita myös vähentää molempien tuloksesta kyseisenä vuonna. Vähentämisen tulee kuitenkin tapahtua aikajärjestyksessä, eli tappiot vähennetään ensin yksi-

tyisen elinkeinonharjoittajan tulosta ja tämän jälkeen vasta osakeyhtiön tuloksesta. Vaikka samana vuonna tappioita vähennettäisiin molemmissa yritysmuodoissa, katsotaan sen kuluttavan yhden tappioiden vähentämiseen käytetyn vuoden. Tappioiden vähennysoikeuden voi myös menettää, jos yhtiönperustamisen jälkeen osakkeista vaihtuu yli puolet. (Verohallinto 2013f; Honkamäki & Pennanen 2010, 344.)

Liiketoiminnan varaukset eivät purkaudu osakeyhtiön tuloon, jos jatkuvuusperiaatetta ja Tuloverolain 24 §:n säännöksiä on toimintamuodon muutoksessa noudatettu. Varauksista on kuitenkin poikkeuksena toimintavarauus, joka purkautuu vaikka jatkuvuusperiaatetta noudettaisiinkin, koska toimintavarauksen teko ei ole mahdollista osakeyhtiössä. Tuloverolain 24 §:ssä ja Laissa elinkeinotulon verottamisesta 46 a §:ssä säädetään, että toimintavarauus purkautuu liikkeen veronalaiseen tuloon sinä vuonna, kun toimintamuodonmuutos on toteutunut. (Ukkola & Vilppula 2004, 91; Tuloverolaki 30.12.1992/1535 24 §; Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360 46 a §)

Jos muutos tapahtuu jatkuvuusperiaatetta noudattaen ja yksityinen elinkeinonharjoittaja merkitsee kaikki osakeyhtiön osakkeet itse, ei muutokseen liity arvonlisäveroseuraamuksia. Koska yksityisen elinkeinonharjoittajan Y-tunnus ei siirry toimintamuodon muutoksen yhteydessä osakeyhtiöllä, vaan osakeyhtiö saa uuden Y-tunnuksen vaihtuu samalla myös yrityksen arvonlisäverotunniste, joka muodostetaan Y-tunnuksesta. (Ukkola & Vilppula 2004, 98.)

Varainsiirtoveroa joudutaan maksamaan arvopapereiden ja kiinteistöjen omistajanvaihdoksessa. Jos yksityisen elinkeinonharjoittajan elinkeinotoiminnan varoihin kuuluu esimerkiksi kiinteistö tai osakkeita, joutuu osakeyhtiö maksamaan varainsiirtoveron toimintamuodonmuutoksen yhteydessä sen omistukseen siirtyneistä varainsiirtoveron alaisista varoista, koska varat omistava oikeushenkilö vaihtuu. Veron perusteena toimii siirtyvien varojen käypä arvo niiden luovutus hetkellä. (Honkamäki & Pennanen 2010, 344; Ukkola & Vilppula 2004, 96.)

4.3 Negatiivinen omapääoma toimintamuodon muutoksessa

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi nostaa voittovaroja verovapaasti vielä muutostilikauden aikana ennen toimintamuodon muutosta osakeyhtiöksi, eli kaupparekisterimerkintää edeltävään päivään saakka. Voittovaroiksi luetaan aiempien tilikausien voitot sekä muutostilikauden voitot, jotka ovat syntyneet ennen toimintamuodon muutosta. Toimintamuodon muuttaminen osakeyhtiöksi on yleensä helppoa, jos yrityksellä on kirjanpidollisesti positiivinen oma pääoma. Pääoman riittävyys varmistetaan muutkos hetkellä tehtävällä välitilinpäätöksellä ja siirtyvien varojen tulee riittää sekä velkojen, että osakepääoman kattamiseen. (Verohallinto 2013f; Järvenoja 2007, 569 ja 579.)

Jos yksityisellä elinkeinonharjoittajalla ei ole nostamattomia voittovaroja, ja tästä huolimatta hän tekee yksityisoton, muodostuu elinkeinotoiminnan oma pääoma negatiiviseksi. Yksityisliike voidaan muuttaa osakeyhtiöksi niissäkin tilanteissa, kun oma pääoma on negatiivinen, jos varat riittävät kattamaan osakepääoman ja velat käypiin arvoihin arvostettuna. Elinkeinoitoiminnan negatiivinen oma pääoma siirtyy osakeyhtiön vapaan oman pääoman negatiivisuudeksi, eikä osakeyhtiöstä voi jakaa osinkoa ennen kuin oman pääoman negatiivisuus on saatu katettua positiiviseksi. (Verohallinto 2013f; Järvenoja 2007, 570 ja 576.)

Kun yksityisotto on tehty niin, että omapääoma on muodostunut negatiiviseksi, se voidaan joissain tilanteissa rinnastaa osakeyhtiöstä nostetuiksi varoiksi ja verottaa peiteltyinä osinkona. Ennen toimintamuodon muutosta nostetusta varoista, peiteltyksi osingossa voidaan katsoa enintään sellaisissa tilanteissa, kun toimintamuodon muuttamiseen liittyen negatiivista pääomaa on kasvatettu keinotekoisesti. Tällaiseksi saatetaan katsoa esimerkiksi poikkeuksellisen suuri yksityisotto vähän ennen toimintamuodon muutosta. Jos negatiivisuus johtuu muutostilikautta aiempien tilikausien aikana tehdyistä yksityisotoista, ei niitä katsota peiteltyksi osingoksi. Oman pääoman negatiivisuutta ei yleensä rinnasteta peiteltyyn osinkoon myöskään sellaisissa tilanteissa, kun se on aiheutunut tavanomaisista yksityisotoista. (Verohallinto 2013f.)

Yksityisliikkeellä oman pääoman ollessa negatiivinen, se ei aiheuta erillisiä toimenpiteitä, toisin kuin osakeyhtiöllä. Jos osakeyhtiöllä on oma pääoma negatiivinen, on hallituksen viipymättä tehtävä osakepääoman menettämisestä rekisteri-ilmoitus patentti ja rekisterihallitukselle, jonka tarkoituksena on julkistaa sidosryhmille sen huono taloudellinen tilanne. Rekisterimerkintä voidaan poistaa, kun taseen mukaan yhtiön oma pääoma on yli puolet osakepääomasta. (Suojanen ym. 2008, 196; Villa ym. 2007, 116 - 117.)

4.4 Toimintamuodon muutoksen riskit ja kulut

Jos toimintamuodon muutoksessa noudatetaan jatkuvuusperiaatetta ja yksityinen elinkeinonharjoittaja merkitsee kaikki perustettavan osakeyhtiön osakkeet itse, välttyy se ylimääräisiltä veroseuraamuksilta. Poikkeuksena tästä ovat kuitenkin toimintavaraus, joka purkautuu aina toimintamuodon muutoksen yhteydessä, kun toimintamuoto muutetaan osakeyhtiöksi ja varainsiirtovero, jonka osakeyhtiö joutuu maksamaan sen omistukseen siirtyvistä kiinteistöistä ja arvopapereista, koska omistaja vaihtuu. Ja kuten aiemmassa kappaleessa 4.4 kerroin, voi toimintamuodon muutokseen liittyä riski, jossa yksityisotto verotetaan osakeyhtiöltä saatuna peiteltyinä osinkona. (Honkamäki & Pennanen 2010, 344; Ukkola & Vilppula 2004, 91.)

Jos toimintamuodon muutos onnistuu ja välttyään yllättäviltä veroseuraamuksilta ja virheellisiltä kaupparekisterimerkinnöiltä, toimintamuodon muutoksessa kuluja aiheuttavat ainoastaan tilintarkastajan lausunto, rekisteröinti kaupparekisteriin ja tilitoimisto, jos muutoksessa käy-

tetään heidän apua. Kaupparekisteriin tulee tehdä kaksi ilmoitusta, lopettamisilmoitus yksityisenä elinkeinoharjoittajana toimimisesta ja osakeyhtiön perustamisilmoitus. Näistä lopettamisilmoitus tehdään Y1 lomakkeella, jonka tekeminen on maksutonta ja perustamisilmoitus Y6 lomakkeella, joka maksaa 380 tai 330 euroa, riippuen kuinka ilmoitus tehdään. Koska osake yhtiö perustetaan kaupparekisteri merkinnällä, voi toimintamuodonmuutos kestää useamman kuukauden. Ilmoituksia lähetettäessä kannattaa pyytää ilmoitusten samanaikaista käsittelyä ja lisäksi kaupparekisteriin voi esittää toiveen osakeyhtiön rekisteröinnistä tiettyinä päivinä, esimerkiksi jonkin kuukauden tai vuoden ensimmäisenä päivänä. Koska toimintamuodon muutoksen yhteydessä yksityisliikkeeltä vaaditaan erillinen veroilmoitus ja tilinpäätös sen toiminnan ajalta, olisi järkevää ajoittaa muodon muutos yksityisliikkeen tilikauden päättymishetkeen. (Patentti ja rekisterihallitus 2013d; Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy. 2014; Tilisanomat 2008.)

Elinkeino harjoittaja voi hakea myös maksullista ennakkopäätöstä verotuksellisiin kysymyksiin liittyvissä asioissa. Muutos tilanteessa ennakkopäätöstä voi hakea esimerkiksi silloin, jos toimintamuodon muutoksessa on riski, että verottaja saattaa sivuuttaa osakeyhtiön verotuksessa. (Verohallinto 2010b.) Lisäksi toimintamuotoa muutettaessa kannattaa olla yhteydessä omaan uusyrityskeskukseen tai case-yrityksen kohdalla Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö Jo-sekiin, jotka tarjoavat ilmaista neuvontaa yrittäjille toimintansa kehittämiseen. (Tanskanen 2014.)

5 Tutkimuksen toteutus

Toteutin tutkimuksen vuoden 2014 alussa. Tutkimuksen tarkoituksena on vertailla liiketoimintamuodoista osakeyhtiötä ja yksityisliikettä eri näkökulmista sekä selvittää toimeksiantajayrityksen kannalta, kumpi toimintamuoto olisi hänen liiketoiminnalleen kannattavampi valinta, niin taloudellisesti, kuin hallinnollisestikin.

5.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukset jaetaan kvantitatiivisiin eli määrällisiin ja kvalitatiivisiin eli laadullisiin tutkimuksiin. Laadullisella tutkimuksella ei pyritä yleistämään asioita, vaan ymmärtämään tutkimuskohdetta kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 131 & 157.) Yksi laadullisen tutkimuksen laji on tapaustutkimus (Hirsjärvi ym. 2007, 158). Tapaustutkimukselle ominaisia piirteitä ovat että siinä keskitytään tukimaan yksittäistä tapahtumaa ja rajattua kokonaisuutta sekä selvittämään vaikutuksia syvällisemmin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 43.)

Tutkimus toteutettiin laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen, tapaustutkimuksena. Tutkimusaineisto koostui case-yrityksen tilinpäätöstietojen analysoinnista ja haastatteluista. Haas-

tateltavina toimivat case-yrityksen kirjanpitäjä, joka on ollut hoitamassa toimintamuodonmuutoksia yksityisliikkeestä osakeyhtiöksi sekä itse yrittäjä. Haastattelut toteutin teemahaastatteluina.

Haastattelu on laadullisessa tutkimuksessa yksi keskeisin tiedonkeruumenetelmä. (Hirsjärvi ym. 2007, 200.) Teemahaastattelulle olennaista on, että aihe tunnetaan jo entuudestaan hyvin ja näin aiheesta pystytään keskustelemaan vapaammin ilman pikkutarkkoja kysymyksiä. Teemahaastattelu on avointa haastattelua hieman strukturoidumpi, jossa on jo ennakkoon valittu haastattelussa käsiteltävät teemat. (Hirsjärvi ym. 2007, 203;)

Ennen haastatteluita laadin avoimet kysymykset erikseen yrittäjälle ja kirjanpitäjälle. Kysymykset laadin avoimina sen takia, että haastatteluissa saataisiin aikaan vapaampaa keskustelua ja molemmat pääsisivät vapaammin kertomaan omat näkemyksensä aiheeseen liittyen.

Ensin haastattelin yrittäjää 26.1.2014. Häntä haastatellessa keskityin lähinnä kyselemään, onko hänellä epäilyksiä toimintamuodon muutoksen suhteen sekä tämän hetkisistä toimintatavoista, muun muassa kuinka hän tällä hetkellä nostaa varoja elinkeinotoiminnasta ja kuinka paljon hän olisi valmis tekemään enemmän työtä hallinnollisesti toimintamuodon muutoksen jälkeen. Teemoina yrittäjän haastattelussa olivat odotukset opinnäytetyöltä, tämän hetkiset toimintatavat yrittäjänä ja valmius muodonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Kyseisen haastattelun lisäksi, pidimme toimeksiantajan kanssa paljon yhteyttä, koko opinnäytetyön ajan.

Kirjanpitäjän haastattelu toteutettiin 27.1.2014 Joensuussa. Kyseisessä haastattelussa keskityin lähinnä toimintamuodon muutokseen liittyviin asioihin, ja selvittämään kirjanpidollisesta näkökulmasta, kuinka muutos tulisi yritykseen vaikuttamaan sekä selvittämään, kuinka yrityksellä on vuosi 2013 mennyt taloudellisesti, koska kyseisen vuoden tilinpäätöstiedot eivät olleet vielä saatavissa tutkimusta tehdessäni. Teemoina kirjanpitäjän haastattelussa olivat toimintamuodon muutos ja toimintamuodon muutoksen vaikutukset case-yritykseen.

Koska kirjanpitäjän haastattelu toteutettiin tutkimuksen loppuvaiheessa, ei siitä saanut irti juurikaan uutta tietoa tutkimuksen kannalta. Haastattelu kuitenkin tuki kirjallisista lähteistä kerättyä tietoa.

Haastatteluiden lisäksi minulla oli käytössäni toimeksiantaja yrityksen tilinpäätöstiedot vuosilta 2009 - 2012. Koska yrityksessä ei ollut tapahtunut huomattavia muutoksia liikevaihdossa, eikä tuloksessa päädyin tekemään laskelmat ainoastaan vuoden 2012 tilinpäätöstietojen mukaan. Tilinpäätöstietojen analysointi oli erityisen tärkeää tutkimuksen toteutuksen kannalta, koska näin sain yrityksestä kokonaisvaltaisen kuvan sekä tehtyä verolaskelmat.

5.2 Luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa nousevat esiin reliabiliteetti ja validiteetti. Näistä reliabiliteetti tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta eli kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia ja validiteetti tarkoittaa mittarin tai menetelmän kykyä mitata, sitä mitä on tarkoituskäytössä mitata. Reliabiliteetin avulla voidaan tarkastella tutkimuksen luotettavuutta, kun taas validiteetin avulla tutkimuksen pätevyyttä ja perusteellisuutta. (Hirsjärvi ym. 2007, 226 - 227; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 25.)

Mielestäni tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Työssä on käytetty laajalti eri lähteitä sekä suuri osa työssä käytetyistä tiedoista on peräisin verohallinnon sivuilta ja Suomen laeista. Lisäksi tutkimuksessa tehdyt verolaskelmat olen itse laskenut useaan kertaan saaden samat tulokset ja tämän lisäksi olen tarkastanut laskelmat verohallinnon laskureilla. Haastateltavien pienen määrän voidaan kuitenkin katsoa heikentävän tutkimuksen luotettavuutta. Tosin haastatteluista en merkittävästi uutta tietoa saanut, vaan ne lähinnä tukivat jo aiemmin hankimaani tietoa.

6 Case

Tässä luvussa käsitellään ainoastaan case-yrityksen näkökulmasta toimintamuodon muutoksen vaikutuksia. Toimeksiantajana opinnäytetyölle toimii joensuulainen vakavarainen parturikampaamo, joka haluaa selvittää sopivimman yritysmuodon omalle toiminnalleen. Yritys on toiminut vuodesta 2009 alkaen (Yritys X 2014.) ja sen liikevaihto on ollut vuonna 2012 noin 43 800 euroa. Vuoden 2012 tilinpäätöstietojen perusteella laskettu omavaraisuusaste on yrityksellä ollut noin 88 prosenttia. Yrityksen omaisuus koostuu lähinnä vaihto-omaisuudesta ja toiminnassa käytetyistä koneista ja kalustosta.

Yrityksen tulos ja liikevaihto ovat pysyneet lähes samalla tasolla sen perustamisesta lähtien, mistä johtuen laskelmat on tehty ainoastaan vuoden 2012 tilinpäätöstietojen perusteella. Laskelmissa on käytetty vuoden 2014 veroprosentteja.

6.1.1 Elinkeinonharjoittajan verolaskelmat

Yksityisliikkeen verotettava tulo saadaan, kun kirjanpidon tilikauden voittoon lisätään välittömät verot ja vähennyskelvottomat menot sekä vähennetään edellisten tilikausien tappiot. Taulukossa 5 on laskettu yrityksen verotettava tulo. Kyseisellä yrityksellä ei ollut kirjanpidossa vähennyskelvottomia menoja, eikä aiemmilta tilikausilta ollut kertynyt tappioita, joten

kirjanpidolliseen tulokseen on lisätty ainoastaan tilikauden aikana maksetut ennakoverot, jonka jälkeen verotettavaksi tuloksi tulee 27 978 euroa.

Verotettava tulo			
	Tilikauden voitto		19 920,41
+	Välittömät verot		8057,59
+	Vähennyskelvottomat menot		0,00
-	Edellisten tilikausien tappiot		0,00
	Verotettava tulo		27 978,00

Taulukko 5: Elinkeinonharjoittajan verotettava tulo

Verotettavan tulon laskemisen jälkeen lasketaan yrityksen nettovarallisuus. Nettovarallisuus saadaan, kun yrityksen varoista vähennetään velat. Tämän lisäksi nettovarallisuuteen lisätään 30 prosenttia edellisten 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätyksenalaisten palkkojen määrästä, jonka pohjalta tulo jaetaan verotettavaksi ansio- ja pääomatuloksi. Yrityksessä ei ole ulkopuolisia palkansaajia, joten pääomatulon laskentaperuste saadaan kun sen varoista vähennetään velat. Taulukossa 6 on laskettu yrityksen nettovarallisuus, joka on ollut vuoden 2011 tilinpäätöshetkellä 12 474 euroa ja vuonna 2012 10 260 euroa.

Nettovarallisuus			
	Varat		
		2012	2011
	Käyttöomaisuus	2573,51	2747,16
	Myyntisaamiset	612,90	453,10
	Rahat ja pankkisaamiset	8522,91	9710,87
	Varat yhteensä	11709,32	12911,13
	Velat		
		2012	2011
	Lyhytaikaiset velat	1449,22	436,74
	Pitkäaikaiset velat	0,00	0,00
	Velat yhteensä	1449,22	436,74
	Nettovarallisuus	10260,10	12474,39

Taulukko 6: Nettovarallisuus

Nettovarallisuuden pohjalta lasketaan pääomatulon osuus. Laskentaperusteena käytetään 20 prosenttia tai erikseen pyydettyä 10 tai 0 prosenttia. Jos pääomatulon laskentaperusteeksi pyydetään 0 prosenttia, verotetaan tuloa kokonaisuudessaan ansiotulona. Pääomatulo-osuutta laskettaessa, käytetään aina edellisvuoden nettovarallisuutta, eli vuoden 2012 tuloa jaettaessa käytetään vuoden 2011 nettovarallisuutta. Taulukossa 7 on laskettu yrityksen pääomatuloosuudet vuoden 2011 nettovarallisuuden pohjalta, eri pääomatulon laskenta perusteilla.

Pääomatulon osuus			
	Laskentaperuste		
	20 %		2494,88
	10 %		1247,44
	0 %		0,00

Taulukko 7: Pääomatulon osuus

Seuraavaksi lasketaan tulon jakautuminen verotettavaan pääoma- ja ansiotuloon. Ansiotuloosuus saadaan, kun verotettavasta tulosta vähennetään aiemmin laskettu pääomatulon osuus. Taulukossa 8 on esitetty yrityksen tulon jakautuminen kaikilla pääomatulon laskentaperusteilla.

Verotettavan tulon jakautuminen			
	Verotettava tulo	Pääomatulon osuus	Ansiotulon osuus
	27 978,00	2494,88	25 483,12
	27 978,00	1247,44	26 730,56
	27 978,00	0,00	27 978,00

Taulukko 8: Verotettavan tulon jako pääoma- ja ansiotuloon

Pääomatuloa verotetaan kiinteän veroprosentin mukaan, joka on vuonna 2014 30 prosenttia 40 000 euroon saakka ja 32 prosenttia tämän ylittävältä osalta. Ennen lopullista verotusta verotettavasta pääomatulosta saa tehdä vähennyksiä. Pääomatulosta tehtäviä vähennyksiä ovat esimerkiksi korkomenot ja tulonhankkimismenot. Jos henkilöllä ei ole pääomatuloa, mutta on oikeus pääomatulosta tehtäviin vähennyksiin, saa nämä vähennykset alijäämähyvityksenä ansiotulon verotuksessa. Yleisin pääomatulosta tehtävä vähennys on asuntolainankorot. Vuoden 2014 alusta alkaen asuntolainan koroista 75 prosenttia on vähennyskelpoista kuluja. (Veronmaksajat 2012; Veronmaksajat 2013a.)

Ansiotuloa verotetaan valtionveron osalta progressiivisesti, muutoin sen hetkisten kiinteiden veroprosenttien mukaan. Kuten pääomatulosta, myös ansiotulosta tehdään vähennyksiä ennen lopullista verotusta. Ansiotulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa tulonhankkimisvähennys, ansiotulovähennys, perusvähennys ja työtulovähennys. Kyseiset vähennykset verottaja tekee automaattisesti, eikä niistä tarvitse itse tehdä ilmoitusta. Edellä mainituista vähennyksistä muut tehdään verotettavasta tulosta, paitsi työtulovähennys, joka vähennetään ensisijaisesti valtionverosta. Jos valtionvero-osuus on pienempi kuin työtulovähennys, vähennetään loppuosa suhteessa muista veroista. (Verohallinto 2013g; Veronmaksajat 2013b.)

Taulukossa 9 on laskettu yrittäjän ansiotulosta tehtävät vähennykset verovuoden 2014 verotuksessa tehtävien vähennysten perusteella. Vähennyksissä on laskettu ainoastaan verottajan automaattisesti tekemät vähennykset, eikä laskelmissa ole huomioitu yrittäjän henkilökohtaisia vähennyksiä.

Vähennykset ansiotulosta					
	Ansiotulo	25483,12	26730,56	27978,00	
*	Ansiotulovähennykset				
-	Tulon hankkimisvähennys	620,00	620,00	620,00	
-	Muut vähennykset (Yel tuloon perustuvat)	327,00	327,00	327,00	
*	Ansiotulo vähennykset kunnallisverotuksessa				
-	Ansiotulovähennys	3088,22	3032,09	2975,96	
-	Perusvähennys	0,00	0,00	0,00	
	Ansiotulo valtion verotuksessa	24536,12	25783,56	27031,00	
	Ansiotulo kunnallisverotuksessa	21447,90	22751,47	24055,05	

Taulukko 9: Vähennykset ansiotulosta

Ansiotulosta maksetaan valtion-, kunnallis-, kirkollis- ja YLE- vero sekä sairausvakuutusmaksu. Ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle progressiivisesti. Opinnäytetyön kappaleessa 3.1.4 sijaitsevassa Taulukossa 3 on esitetty vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko. Vuonna 2014 Joensuun kunnallisveroprosentti on 20,5 ja yrittäjän sairausvakuutusmaksu 2,29 prosenttia. Päiväraha- ja sairaanhoitomaksu lasketaan yrittäjän YEL- tulosta. Taulukossa 10 on eritelty yrittäjän ansiotulosta pidettävät verot sekä vähennetty työtulovähennys, jonka jälkeen saadaan kokonaisvero ansiotulosta.

Ansiotulon verotus				
	Verotettava ansiotulo	25483,12	26730,56	27978,00
	Valtion vero	569,32	787,62	1005,93
	Kunnallisvero	4396,82	4664,05	4931,28
	Sh + päivärahamaksu	300,00	300,00	300,00
	Ylevero	143,00	143,00	143,00
	Verot yhteensä	5409,14	5894,67	6380,21
	- Työtulovähennys	1010,00	1010,00	1010,00
		<u>4399,14</u>	<u>4884,67</u>	<u>5370,21</u>

Taulukko 10: Ansiotulon verotus.

Viimeiseksi Taulukossa 11 on laskettu yrittäjän kokonaisverorasite eri laskentaperusteilla. Myöskään pääomatulosta veroa laskettaessa ei ole huomioitu yrittäjän henkilökohtaisia vähennyksiä. Pääomatulo-osuudesta on laskettu 30 prosenttia veroa, koska pääomatulo on alle 40 000 euroa.

Kokonaisverorasite				
	Verotettava tulo	27978,00	27978,00	27978,00
	Ansiotulo	25483,12	26730,56	27978,00
	Josta veroa	4399,14	4884,67	5370,21
	Pääomatulo	2494,88	1247,44	0,00
	Josta veroa	748,46	374,23	0,00
	Verot yhteensä	5147,60	5258,91	5370,21
	Verorasite	18,40 %	18,80 %	19,19 %

Taulukko 11: Elinkeinonharjoittajan kokonaisverorasite.

Yrityksen kohdalla ei verotuksessa ole suurta merkitystä käytetäänkö pääomatulo-osuutta laskettaessa perusteena 0, 10 vai 20 prosenttia. 20 prosentin laskentaperustetta käytettäessä, verorasite jää reilu kaksisataa euroa pienemmäksi, kuin 0 prosenttia käytettäessä. Koska ansiotuloverotus on progressiivinen ja veroprosentti nousee sitä suuremmaksi mitä enemmän tienaa, jää suhteessa verorasite pienemmäksi 20 % pääomatulo-osuutta käytettäessä, vaikka pääomatulo-osuudesta maksetaan veroa kolmenkymmenen prosentin mukaan.

6.1.2 Osakeyhtiön verolaskelmat

Verotuksellisesti ei ole yhtä ainoa edullisinta tapaa nostaa varoja osakeyhtiöstä, vaan kukin tapaus on yksilöllinen, jossa tulee huomioida monet eri muuttujat. Osakeyhtiön ja sen osakkaan verotukseen vaikuttavat varojennostotapa, yrityksen tulos, nettovarallisuus, osakkeiden matemaattinen arvo, eläkevakuutuksen luonne, yrittäjän haluama nettotulo sekä yrittäjän muut tulot. Näiden pohjalta voidaan laskea, mikä varojennostotapa olisi yrittäjälle verotuksellisesti edullisin. Verotuksen lisäksi osakkaan on syytä miettiä oman eläkevakuutuksen luonnetta ja sosiaaliturvan säilymistä. Yrittäjä eläkkeen piiriin kuuluvilla ei ole merkitystä nostavatko he varoja osinkona vai palkkana, koska esimerkiksi sairauspäiväraha on riippuvainen YEL vakuutuksen vuosiansiosta. Työntekijän eläkevakuutus on sidottuna palkanmäärään, ja osinkona maksetut ansiot heikentävät sosiaaliturvaa. (Hopeasaari 2007, 3 - 4.)

Osakeyhtiön laskelmat on laskettu samojen 2012 vuoden tilinpäätöstietojen perusteella, kun elinkeinonharjoittajan. Koska osakeyhtiöstä voi nostaa varoja eri tavoilla, on laskelmissa esitetty verorasitteet, eri varojennostotavoilla. Ensiksi Taulukossa 12 on laskettu osakeyhtiö tilikauden voitto ilman palkanmaksua ja sen jälkeen Taulukossa 13 tilikauden voitto, jos yrittäjä nostaisi palkkaa itselleen.

Tuloslaskelma			
	Liikevaihto		43800,81
	Tulos ennen veroja		27978,00
	Vero 20 %		5595,60
	Tilikauden voitto		22382,40

Taulukko 12: Osakeyhtiön tuloslaskelma, ei palkanmaksua.

Jos yrittäjä ei nostaisi palkkaa lainkaan yrityksestä, maksaisi yhtiö yhteisöveroa tuloksesta 5595,60 euroa. Yhteisöveronmäärä olisi sen verran suuri, että jo tässä vaiheessa verorasite olisi korkeampi, kuin elinkeinonharjoittajalla. Mistä johtuen en ole laskenut lainkaan, kuinka paljon veroa menisi, jos yrittäjä nostaisi lisäksi osinkoa yrityksestä.

Tuloslaskelma			
	Liikevaihto		43800,81
	- Palkkamenot		23492,20
	Tulos ennen vero		4485,80
	Vero 20%		897,16
	Tilikauden voitto		3588,64

Taulukko 13: Osakeyhtiön tuloslaskelma, yrittäjä nostaa palkkaa.

Nostettavan palkan määrä on laskettu perustuen yrittäjän omaan arvioon ja tavoitteeseen nettopalkasta. Jos yrittäjä nostaisi nettopalkkaan noin 1600 euroa kuussa, olisivat palkkamenot sivukuluineen noin 23 500 euroa, jonka jälkeen verotettavaksi yhtiön tuloksi jäisi 4485 euroa. Tästä yhtiö maksaisi yhteisöveron 20 prosentin mukaan, josta veroa tulee maksettavaksi 897 euroa. Palkasta yrittäjä maksaisi ansioveroa 3680 euroa ja yhtiö sosiaaliturvamaksua 492 euroa. Yrittäjän ja yhtiön maksamat verot olisivat yhteensä 5069 euroa. Jos yrittäjä nostaisi kyseisen palkan, jäisi tilikauden voitoksi 3588 euroa. Tilikauden voiton voi jättää kasvattamaan yrityksen nettovarallisuutta tai jakaa osinkona osakkeen omistajille.

Listamattomasta osakeyhtiöstä saadut osingot ovat saajalleen 75 prosenttisesti verovapaata tuloa ja 25 prosenttisesti verollista pääomatuloa, siihen asti kun osingon määrä ei ylitä 150 000 euroa tai kahdeksaa prosenttia matemaattisesta arvosta. Kahdeksan prosentin ylittävältä osalta on 25 prosenttia verotonta tuloa ja loput 75 prosenttia verollista ansiotuloa.

Osakkeen matemaattinen arvo saadaan, kun nettovarallisuus jaetaan ulkona olevien osakkeiden määrällä. Yrityksen nettovarallisuus on laskettu kappaleen 6.1.1 Taulukossa 6. Koska elinkeinonharjoittaja omistaisi kaikki osakeyhtiön osakkeet, on osakkeiden matemaattinen arvo sama kuin yrityksen nettovarallisuus. Matemaattista arvoa laskettaessa, käytetään edellisvuoden nettovarallisuutta eli tässä tapauksessa vuoden 2011 nettovarallisuutta, joka on ollut 12 474,39 euroa. Taulukossa 14 on laskettu, kuinka paljon yrittäjä voi nostaa osinkoa, niin että kahdeksan prosentin tuotto matemaattiselle arvolle ei ylity sekä osingosta maksettavan veron määrä. Koska yrityksen nettovarallisuus on melko pieni, jää yrittäjän osingosta samaa verovapaa osuus pieneksi noin 750 euroon.

Osinko 8% matemaattiselle arvolle			
	8% matemaattisesta arvosta		997,95
	Verotonta 75 %		748,46
	Pääomatuloa 25 %		249,49
	Veroa		74,85
	Osakkaalle jää		923,10

Taulukko 14: Osinko.

Jos yrittäjä nostaisi pelkän palkan, olisivat hänen nettoansiot vuodelta 19 320 euroa, mikä vastaa noin 1 600 euroa kuukaudessa. Jos hän nostaisi tämän lisäksi osinkoa kahdeksan prosenttia matemaattiselle arvolle, nousevat nettoansiot 20 243 euroon. Vastaavasti veroja maksettaisiin 5144 euroa ja yhtiölle jäisi tilikauden voitoksi 2590 euroa kasvattamaan yrityksen nettovarallisuutta.

6.1.3 Yhteenveto

Taulukossa 15 on kooste, edellä lasketuista elinkeinonharjoittajan ja osakeyhtiön vero laskelmista ja niistä aiheutuvista kokonaisverorasitteista. Yrityksen verorasite, jäisi kevyimmäksi osakeyhtiömuodossa, jos hän nostaisi ainoastaan palkkaa itselleen ja jättäisi loput voittovarot osakeyhtiöön. Mikä nostaisi nettovarallisuutta ja osinkoa saisi seuraavilla tilikausilla nostettua enemmän 75 prosenttisesti verovapaana. Jos yrittäjä nostaisi palkan lisäksi osinkoa 977 euroa, joka on kahdeksan prosenttia matemaattisesta arvosta, nousisi verorasite samalle tasolle, kuin se on kevyimmillään yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. Erot ovat kuitenkin sen verran pieniä, että verotuksellisesta näkökulmasta case-yrityksen ei olisi järkevää vielä tässä vaiheessa vaihtaa toimintamuotoaan osakeyhtiöksi. Toimintamuodon muuttaminen osakeyhtiöksi olisi järkevää verotuksellisesta näkökulmasta aikaisintaan siinä vaiheessa, kun yksityisliikkeen ansiotuloverotus nousisi yli 20 prosenttiin, mikä on tämänhetkinen yhteisöverokanta. Case-yrityksellä tämä tarkoittaisi vähintään 30 000 euron vuosituloja.

Kokonaisverorasite					
		Yrittäjä	Yritys	Yht:	
Tmi 20% pääomatuloa		5148		5148	18,4 %
Tmi 10% pääomatuloa		5259		5259	18,8 %
Tmi 0% pääomatuloa		5370		5370	19,2 %
Oy jos ei nosta palkkaa			5596	5596	20,0 %
Oy palkka 23000		3680	1389	5069	18,1 %
Oy palkka 23000 + Osinko (997)		3755	1389	5144	18,4 %
Oy palkka 23000 + Osinko (3588)		4184	1389	5573	19,9 %

Taulukko 15: Kokonaisverorasite, koonti.

Lisäksi toimintamuodon muuttaminen toisi yrittäjälle lisäkustannuksia. Pelkästään osakeyhtiön rekisteröintimaksu 380 euroa, veisi saavutetun verohyödyn. Kyseisellä yrityksellä on jo ulkopuolinen kirjanpitäjä ja kaksinkertainen kirjanpito, eikä yrityksen kirjanpitäjän mukaan kirjanpito itsessään tulisi kalliimmaksi osakeyhtiömuodossa. Tosin kirjanpitäjän haastattelussa selvisi, että, koska osakeyhtiön veroilmoitus tehdään erilailla ja vaaditut tilinpäätöstiedot ovat laajemmat kuin toiminimen, voisi tilinpäätöksen teko tulla kalliimmaksi osakeyhtiömuodossa. Tämän lisäksi osakeyhtiömuodossa tulee suorittaa palkanmaksu, palkkakirjanpito sekä toimittaa palkoista perittävät sivukulut verottajalle. Kirjanpitäjän mukaan yrittäjä voisi, joko itse hoitaa kyseiset suoritukset palkka.fi sivustolla, mikä aiheuttaisi yrittäjälle lisätyötä tai antaa palkanmaksun tilitoimiston hoidettavaksi, mistä tilitoimisto perisi lisämaksua. (Tanskanen 2014.)

Yrityksellä ei myöskään ole vastattavanaan suuria velkoja eikä kyseisellä toimialalla tarvitse tehdä suuria investointeja, joten riskin ja vastuun rajoittamisen kannalta ei ole oleellista toimiiko yrittäjä yksityisenä elinkeinonharjoittajana vai osakeyhtiömuodossa. Lisäksi osakeyhtiö on hallinnollisesti raskaampi vaihtoehto. Edellä mainittujen laajempien tilinpäätöstietojen ja palkkakirjanpidon lisäksi, yhdenhenkilön yhtiönkin on vähimmillään pidettävä varsinainen yhtiökokous, ja valittava hallitus, jonka esityksen pohjalta yhtiökokous voi päättää osingonjaoista. Yrittäjää itseään epäilytti myös varojen noston vaikeutuminen osakeyhtiöstä (Yritys X 2014). Tällä hetkellä hän voi nostaa yksityisottoina elinkeinotoiminnasta varoja vapaasti henkilökohtaiseen käyttöön, kun taas osakeyhtiömuodossa yksityisotot eivät ole mahdollista, vaan yrittäjän tulisi nostaa varoja palkkana. Palkanmaksusta aiheutuu myös lisäkulu, eli sosiaaliturvamaksu, joka on vuonna 2014 2,14 prosenttia bruttopalkasta.

7 Johtopäätökset

Opinnäytetyön aiheena oli yritysmuodon muuttaminen yksityisestä elinkeinoharjoittajasta osakeyhtiöksi. Tavoitteena oli selvittää millaisia vaikutuksia yritysmuodon muuttamisella on ja onko yritysmuodon muuttaminen ajankohtaista case-yrityksen kohdalla. Kuten jo aiemmassa yhteenveto kappaleessa kerroin, ei yritysmuodon muuttaminen ole vielä ajankohtaista kyseisessä yrityksessä. Verotuksellisesta näkökulmasta osakeyhtiömuodossa verohelpotus olisi suhteellisen pieni, ja muut osakeyhtiön tuomat kustannukset kasvattaisivat kokonaiskulutason suuremmaksi, kuin elinkeinoharjoittajalla. Tämän lisäksi toimintamuodon muutos toisi tullessaan lisää byrokratiaa toimintaan.

Liiketoiminnan kasvun myötä, voi yksityiselle elinkeinoharjoittajalle tulla ajankohtaiseksi toimintamuodon muuttaminen. Synä toimintamuodon muutokseen voivat olla esimerkiksi kumppanin mukaan ottaminen, riskin rajoittaminen tai pienemmän verotuksen tavoittelu. Tämän lisäksi osakeyhtiömuotoiset yritykset monesti mielletään isommaksi ja luotettavamaksi, joten kasvun tavoittelun ja imagonluomisen yhteydessä voi harkittavaksi tulla osakeyhtiömuoto yksityisen elinkeinoharjoittajan sijasta. Monesti ratkaisevin tekijä yritysmuotoa muutettaessa on kuitenkin verotuksen keveneminen.

Toimintamuodon muutoksessa osakeyhtiöksi on yhtiöoikeudellisesti kyse uuden osakeyhtiön perustamisesta, jolloin siirtyvä liike lakkautetaan ja sen omaisuus siirretään apporttiamaisuutena osakeyhtiöön. Muutoksen edellytyksenä on, että jatkuvuusperiaatetta noudatetaan ja sen identiteetti säilyy. Muutoksessa tulee huomioida, että toimintavaraus purkautuu sen vuoden tuloksi, kun toimintamuodon muutos toteutetaan ja varainsiirtovero joudutaan maksamaan, jos yrityksen omistuksessa on kiinteistöjä tai arvopapereita. Näiden lisäksi muilta veroseuraamuksilta vältytään, jos toimintamuodon muutoksessa noudatetaan Tuloverolain 24 §:n säännöksiä. Jos elinkeinotoiminnan omapääoma on positiivinen ja sen varallisuus riittää osakepääoman täyttämiseen, on toimintamuodon muuttaminen yleensä melko helppoa. Koska toimintamuodon muuttaminen on lakisidonnaista, tulee siihen valmistautua huolella ja yrittäjän kannattaa olla yhteydessä omaan kirjanpitäjään, ja uusyrityskeskukseen muutosta harkittaessa, että toimintamuodon muutos sujuisi jouhevasti ja ylimääräisiltä veroseuraamuksilta vältyttäisiin.

Verotuksellisesta näkökulmasta ajateltuna voisi yleisesti sanoa, että toimintamuodon muuttaminen osakeyhtiöksi on järkevää aikaisintaan siinä vaiheessa, kun elinkeinoharjoittajan ansiotuloverotus nousee yli 20 prosenttiin, mikä on tämän hetkinen yhteisöverokanta. Verotus ei kuitenkaan ole yksioikoinen asia ja siihen vaikuttavat monet muuttajat, joten yksiselitteistä yrityksen tulosta ei voi antaa, kun mietitään, kumpi toimintamuoto on verotuksellisesti edullisempi ja kukin tapaus tulee tutkia yksilöllisesti. Kirjanpitäjä kertoi haastattelussa, että

tuloksen tulisi olla noin 30 000 - 40 000 euron luokkaa, että verotus tulisi edullisemmaksi osakeyhtiömuodossa. Omien laskelmieni perusteella päädyin samaan tulokseen kuin kirjanpitäjä edellyttäen, että yrittäjällä on mahdollisuus jättää osa varoista yritykseen kasvattamaan nettovarallisuutta, eikä nosta kaikkea palkkana. Lisäksi tulee huomioida, että verotus muuttuu lähes vuosittain, mistä johtuen ei ole järkevää muuttaa toimintamuotoa jos saatu verohyöty on pieni. Viime vuosina yhtiöiden verotusta on kuitenkin kevennetty ja ansiotulo verotusta kiristetty.

Vaikka tällä hetkellä yritysmuodon muutos ei ole ajankohtaista case-yrityksen kohdalla, kannattaa yritysmuodon muutosta harkita uudelleen, jos yrityksen tulos jatkossa kasvaa. Opin näytetyön lisäksi, olen laatinut Excelillä tarkat laskelmat yrityksen verotuksesta niin elinkeinonharjoittajan kuin osakeyhtiön muodossa. Kyseiset laskelmat olen toimittanut yrittäjälle, joiden pohjalta on helppo laatia uudet laskelmat tulevaisuudessa.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan kirjapaino.

Honkamäki, T. & Pennanen, M. 2010. Yritysjärjestelyjen käsikirja -kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus. Helsinki: WSOYpro.

Hopeasaari, V. 2007. Palkka voi olla osinkoa edullisempää. Tilisanomat 16.10.2007, 3-4.

Järvenoja, M. 2007. Yritysjärjestelyjen verotus. 2. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Kukkonen, M. 2010. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. 2. uudistettu painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2011. PK-yrityksen verosuunnittelu. 1. painos. Helsinki: WSOYpro.

Leppiniemi, J. & Walden, R. 2010. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. 11. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Rissanen, K., Airaksinen, M., Bärlund, J., Castrén, M., Harju, I., Jauhiainen, J., Kaisanlahti, T., Kivivuori, A., Kuoppamäki, P., Mähönen, J., Villa, S. & Wilhelmsson, T. 2006. Yritysoikeus. 2. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Suojanen, K., Savolainen, H. & Vanhanen, P. 2008. Opi Oikeutta. 1. painos. Helsinki: KS-Kustannus.

Ukkola, O. & Vilppula, T. 2004. Yrityksen omistus muutoksessa sukupolvenvaihdos, yhtiömuoto, verotus. Helsinki: Edita.

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot: toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOY.

Sähköiset lähteet

Asianajotoimisto Talviaro. 2010. Yritysmuodon valinta: Osakeyhtiö vai ammatinharjoittaja? Viitattu 9.2.2014.

<http://www.lakineuvo.fi/lakineuvo/254/yritysmuodon-valinta-osakeyhti%C3%B6-vai-ammattinharjoittaja>

Finlex. 1998. Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja ennakkoperintälain 27 §:n muuttamisesta 1998. HE 53/1998. Viitattu 10.1.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980053>

Hovi-Horkan, J. 2013. Satoja kampaamoja mennyt nurin. Helsingin uutiset. Viitattu 17.11.2013.

<http://www.helsingin uutiset.fi/artikkeli/246678-satoja-kampaamoja-mennyt-nurin>

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy. 2014. YT9 Yrityksen perustamisopas. Viitattu 17.1.2014.

http://www.yritystulkki.fi/files/yt9_perustaminen_jykes.pdf

Kirjanpitolautakunta. 2005. Kirjanpitovelvollisuuden alkamispäivästä yrityksissä. Viitattu 7.1.2014.

<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/0/a7bba30cd84a3ff3c22570a8005198e2?OpenDocument>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2013a. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Viitattu 7.12.2013.
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2013b. Osakeyhtiön perustamisilmoitus. Viitattu 3.1.2014.
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2013c. Apportti. Viitattu 14.1.2014.
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen/apporttiehto.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2013d. Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiömuotoisena. Viitattu 16.1.2014.
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtioksi.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2014. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 29.1.2014.
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2009. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 21.1.2014.
http://www.fsd.uta.fi/fi/julkaisut/motv_pdf/KvaliMOTV.pdf

Suomen Hiusyrittäjät. 2011. Hiuspalveluiden arvonlisävero. Viitattu 17.11.2013.
<http://hiusyrittajat.fi/hiuspalveluiden-arvonlisävero>

Suomen Yrittäjät. 2013. Perustamistoimet ja vastuut. Viitattu 7.12.2013.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/>

Suomen Yrittäjät. 2012. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus. Viitattu 9.12.2013.
<http://www.yrittajat.fi/verotjarahat/verotus/elinkeinonharjoittajanverotus/>

Tilisanomat 2008. Yhtiömuodon muutokset. Viitattu 29.1.2014.
<http://www.tilisanomat.fi/node/496>

Tilisanomat 2012. Yrityksen juridisen muodon muuttamisesta. Viitattu 29.1.2014.
<http://www.tilisanomat.fi/node/1776>

Uusyrittäjäkeskus Keski-Uusimaa. 2013. Yrityksen perustamisopas. Viitattu 9.12.2013.
http://www.yritystulkki.fi/files/yt9_perustaminen_keuke.pdf

Valtion talousarvioesitykset. 2013. Talousarvioesitys 2013 Yhteisövero. Viitattu 30.1.2014.
<http://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp;jsessionid=62CF27495E103BAE316ED93EED329D83?year=2013&lang=fi&maindoc=/2013/tae/valtiovarainministerionKanta/valtiovarainministerionKanta.xml&opennode=0:1:3:5:7:11>

Verohallinto. 2010a. Yrityksen perustaminen - liikkeen- ja ammatinharjoittaja. Viitattu 7.12.2013.
https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattiharjoittaja/Perustaminen

Verohallinto. 2010b. Ennakkoratkaisu- ja poikkeuslupahakemus. Viitattu 17.1.2014.
http://vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattiharjoittaja/Ennakkoratkaisu_tai_poikkeuslupa

Verohallinto. 2011. Kirjanpito ja tilintarkastus - osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 3.1.2014.
<http://www.vero.fi/fi-FI>

[FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Kirjanpito_ja_tilintarkastus_osakeyhtio\(10872\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Kirjanpito_ja_tilintarkastus_osakeyhtio(10872))

Verohallinto. 2013a. Yrityksen perustaminen - osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 8.1.2014.
http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Perustaminen

Verohallinto. 2013b. Muutoksia yritysverotukseen 1.1.2014. Viitattu 9.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Muutoksia_yritysverotukseen_112014\(30153\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Muutoksia_yritysverotukseen_112014(30153))

Verohallinto. 2013c. Tuloverotus - osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 9.1.2014.
http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus

Verohallinto. 2013d. Miten veroprosentti lasketaan?. Viitattu 13.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Verokortti/Miten_veroprosentti_lasketaan\(10967\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Verokortti/Miten_veroprosentti_lasketaan(10967))

Verohallinto. 2013e. Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko. Viitattu 13.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2014_valtion_tuloveroasteikko\(30521\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2014_valtion_tuloveroasteikko(30521))

Verohallinto. 2013f. Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi. Viitattu 16.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi\(26050\)#Toimintamuodonmuutoksenvaiikutukset](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi(26050)#Toimintamuodonmuutoksenvaiikutukset)

Verohallinto. 2013g. Viran puolesta tehtävät vähennykset verovuonna 2013. Viitattu 30.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Viran_puolesta_tehtavat_vahennykset_vero\(26313\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Viran_puolesta_tehtavat_vahennykset_vero(26313))

Verohallinto. 2014a. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Viitattu 9.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Veroilmoituslomakkeet_ja_tayttoohjeet/Henkiloasiakkaiden_veroilmoituslomakkeet/Osingot_listaamattomasta_yhtiosta\(11937\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Veroilmoituslomakkeet_ja_tayttoohjeet/Henkiloasiakkaiden_veroilmoituslomakkeet/Osingot_listaamattomasta_yhtiosta(11937))

Verohallinto. 2014b. Osakkeet ja osingot. Viitattu 9.1.2014.
https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Osakkeet_ja_osingot

Verohallinto. 2014c. Yle-vero - usein kysyttyä. Viitattu 13.1.2014.
[https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Ylevero_usein_kysyttya\(21525\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Ylevero_usein_kysyttya(21525))

Verohallinto. 2014d. Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2014. Viitattu 29.1.2014.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Verohallinnon_paatos_verovapaista_matkak\(30407\)#kilometrikorvaukset](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Verohallinnon_paatos_verovapaista_matkak(30407)#kilometrikorvaukset)

Veronmaksajat. 2012. Pääomatuloista tehtävät vähennykset 2013. Viitattu 30.1.2014.
https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Verovahennykset/Paaomatuloista-tehtavat_vahennykset-2013/

Veronmaksajat. 2013a. Vuodenvaihteen veromuutoksia 2014. Viitattu 30.1.2014.
<https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Vuodenvaihteen-veromuutoksia-2014/>

Veronmaksajat. 2013b. Ansiotuloista tehtävät vähennykset 2013. Viitattu 30.1.2014.
<https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Verovahennykset/Ansiotuloista-tehtavat-vahennykset2013/>

Muut lähteet

Harmaan talouden selvitysyksikkö. 2012. Parturi-kampaamo- ja kauneudenhoitopalvelut. Verohallinto.

Kantanen, P., Laurila, A., Lähde, J., Niemistö, H. & Sinkkonen, J. 2012. Harmaa talous parturi- ja kampaamonalalla sekä kauneudenhoitoalalla -työryhmän loppuraportti. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Kirjanpitoasetus 1997. 30.12.1997/1339 muutoksineen.

Kirjanpitolaki 1997. 30.12.1997/1336 muutoksineen.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968. 24.6.1968/360 muutoksineen.

Laki verotusmenettelystä 1995. 18.12.1995/1558 muutoksineen.

Osakeyhtiölaki 2006. 21.7.2006/624 muutoksineen.

Tanskanen, E. 2014. Kirjanpitäjän haastattelu. 27.1.2014. Joensuu.

Tilintarkastuslaki. 2007. 13.4.2007/459 muutoksineen.

Tuloverolaki. 1992. 30.12.1992/1535 muutoksineen.

Yritys X. 2014. Yrittäjän haastattelu. 26.1.2014. Joensuu.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä. 2011. Perustamisilmoituksen Y3 täyttöohje.

Kuviot

Kuvio 1: Yritysmuoto jakauma parturi-kampaamoissa (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 3).....	8
Kuvio 2: Yksityisen elinkeinoharjoittajan yritystulo (Villa ym. 2007, 228)	14
Kuvio 3: Esimerkki tulon jakamisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi (Villa ym. 226).....	14
Kuvio 4: Osakeyhtiön toimielimet (Suojanen ym. 2008, 165)	18
Kuvio 5: Osakkeen matemaattisen arvon laskeminen (Kukkonen 2010. 175)	22
Kuvio 6: Listautumattomasta yrityksestä saadut osingot (Verohallinto 2014a)	22

Taulukot

Taulukko 1: Liikevaihtoluokittelu 2010 (Harmaan talouden selvitysyksikkö 2012, 4).....	9
Taulukko 2: Yritysmuotojen ominaisuudet (Suojaanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 210)	11
Taulukko 3: Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko (Verohallinto 2013e).....	15
Taulukko 4: Yksityisen elinkeinonharjoittajan ja osakeyhtiön eroja	24
Taulukko 5: Elinkeinonharjoittajan verotettava tulo.....	32
Taulukko 6: Nettovarallisuus.....	32
Taulukko 7: Pääomatulon osuus	33
Taulukko 8: Verotettavan tulon jako pääoma- ja ansiotuloon	33
Taulukko 9: Vähennykset ansiotulosta	34
Taulukko 10: Ansiotulon verotus.	35
Taulukko 11: Elinkeinonharjoittajan kokonaisverorasite.	35
Taulukko 12: Osakeyhtiön tuloslaskelma, ei palkanmaksua.	36
Taulukko 13: Osakeyhtiön tuloslaskelma, yrittäjä nostaa palkkaa.....	37
Taulukko 14: Osinko.	38
Taulukko 15: Kokonaisverorasite, koonti.	39